

ZŠ a MŠ Chlebičov, příspěvková organizace

Školní 105, 747 31 Chlebičov

IČ: 71 002 006

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

na období 2021 - 2025

Doplňuje školní vzdělávací program „Škola zábavou i prací“

ředitel školy: Mgr. Milena Široká
telefon: 553 764 586 , 739 479 811
e-mail: reditelka@skolachlebicov.c

Zpracovala: Mgr. Irena Hrubá Vaňková
školní metodik prevence

ÚVOD

Společensky a sociálně nežádoucí jevy tvoří širokou škálu problémů, které jsou zejména u dětí a mládeže výrazným rizikem zdravotním, společenským i ekonomickým. Jedná se o problematiku šikany, kyberšikany a násilí, záškoláctví, drogových závislostí, alkoholismu a kouření, kriminality a delikvence, rizikového sexuálního chování, vandalismu, patologického hráčství a také např. projevů rasismu a xenofobie.

Základním principem prevence rizikového chování je výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojení si pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti, k odmítání forem sebeztrouky a porušování zákona. Důležitým prvkem prevence jsou volnočasové aktivity, jejichž hlavní součástí jsou pohybové aktivity a sport.

Volný čas dětí a mládeže a jeho naplňování pozitivními aktivitami hraje významnou roli při utváření osobnosti mladého člověka a při jeho pozitivní socializaci. Důsledkem snížení kvality společenské péče o volný čas mladé generace je v mnoha případech i nárůst negativních společenských jevů. Jestliže společnost zabezpečí kvalitní trávení volného času dětí a mládeže, může tím, i když jen do určité míry, kompenzovat případné nedostatky rodinného prostředí a vlivu. Rodina má zcela dominantní postavení vzhledem k osvojení si aktivit ve volném čase. Ovlivňuje dítě nejen tím, jak na dítě výchovně působí, ale i svým každodenním životem.

V oblasti volného času došlo v životě mládeže ke změnám. Dominantním médiem se stala nejen televize, která je těžištěm volného času dětí a mládeže, poslech reprodukováné hudby, návštěvy restauračních zařízení, ale v některých případech také „nicnedělání“. Významné místo pak zaujímají aktivity spojené s informačními technologiemi, zvláště u některých skupin mládeže je masivně využíván internet.

..

Distanční výuka v době uzavření škol:

Je nutné si uvědomit, že děti žijí v různých rodinných prostředích a mají různé podpůrné podmínky pro zvládnutí současné situace, přičemž některé aspekty mohou vést k výraznějšímu rozvoji rizikového chování.

Některé děti mohou být rády, že jsou doma a nemusí do školy, užívají si přítomnost rodičů, hry, zábavu i učení. Některé jsou možná celé dny jen samy, s počítačem a kamarády on-line na síti, s televizí či telefonem. Některé děti se dokonce musí hodně snažit, aby nebyly přítěží pro své rodiče.

Určitě jsou i děti, které žijí v takovém rodinném prostředí, že jsou rády, když z něj mohou odejít do školy, za kamarády, zažít klid a teď tu možnost nemají.

Otázka včasné prevence vedoucí žáky k ochraně zdraví, získání pozitivního postoje k vlastnímu tělu, životu, ale i umění najít si životní cíl a osobnostně i sociálně růst, je proto nejdůležitějším cílem, ke kterému by měla primární prevence směřovat.

MPP zpracovává školní metodik prevence. Jde o konkrétní dokument zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. Je zpracováván vždy na jeden školní rok a průběžně vyhodnocován. Písemné vyhodnocení je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

MPP školy vychází z RVP ZV a ŠVP. Jednotlivé části MPP jsou začleněny do samostatných témat v jednotlivých předmětech - viz prevence ve vyučování.

Školní preventivní strategie

Obsah

ÚVOD.....	2
Školní preventivní strategie.....	4
1. 1. Základní údaje o škole a charakteristika školy.....	6
Charakteristika pedagogického sboru.....	7
Dlouhodobé projekty.....	7
1. 2. Vytýčení rizikových projevů chování.....	10
1. 3 Cíle školní preventivní strategie.....	10
1. 4 Očekávané výstupy.....	11
1. 5 Metody a formy práce.....	11
1. 6 Aktivity a spolupráce.....	12
1.7 Témata zařazovaná do vyučovacích hodin (závazná pro všechny vyučující).....	14
1. 8 Koordinace preventivních aktivit.....	14
Minimální preventivní program.....	16
Charakteristika školy.....	17
Současný stav a analýza.....	17
Spolupráce s rodiči.....	18
Cíle Minimálního preventivního programu.....	18
Specifické cíle.....	19
Nespecifické cíle.....	19
Okruhy prevence.....	20
pro pedagogické pracovníky.....	20
pro žáky.....	20
pro rodiče a veřejnost.....	20
POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ŽÁKŮ.....	21
Dokumentace a vyhodnocení.....	22
Akční plán akcí ve škole.....	22
Akční plán školní družiny.....	24
Personální zajištění.....	26
Financování.....	26
Závěr.....	27
Kontakty na specializovaná zařízení.....	28

Nejúčinnější a nejlevnější prevencí je zdravá výchova dětí v rodině a ve škole.

Škola vytváří tuto školní preventivní strategii jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit. Pro školu je závazný a je součástí školního vzdělávacího programu. Je koncipován podle potřeby žáků a podmínek školy. Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 5. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem s některými typy specifických vývojových poruch chování.

1. 1. Základní údaje o škole a charakteristika školy

Základní údaje

Název zařízení:	Základní a Mateřská škola Chlebičov, příspěvková org.
Identifikátor zařízení:	600142761
IČO:	71002006
Adresa:	Školní 105, 747 31 Chlebičov
e-mail:	reditelka@skolachlebicov.cz
telefon:	553 764586
Zřizovatel:	obec Chlebičov
Ředitelka školy:	Mgr. Milena Široká
Metodik prevence:	Mgr. Irena Hrubá Vaňková

Charakteristika školy

Jsme malotřídní škola, která se nachází v klidném a přátelském prostředí nedaleko Opavy. Poskytujeme vzdělávání v rámci sítě Tvořivých škol, využíváme formy prožitkového a činnostního učení. Náš školní vzdělávací program "Škola zábavou i prací" zahrnuje jak prvky tradičního výuky, tak nové přístupy ke vzdělání. Jsme otevřená škola k dětem i k široké veřejnosti. Naše škola je zapojena do projektů Ovoce a zelenina do škol, Mléko do škol. Naše vize je: Být dílnou spolupráce, důvěry, vědění, objevování, učení a kamarádství, kde tvoří spokojené a úspěšné děti. Řídíme se mottem G. B. Shawa: "Jediná cesta k vědění je činnost."

V naší škole se snažíme vytvářet příjemné a bezpečné prostředí nejen pro naše žáky, ale i pro učitele a rodiče, uplatňováním partnerského vztahu založeného na vzájemné úctě, pochopení a sebedůvěře tak, abychom měli společné cíle a aby každý, kdo do školy přichází, do ní vstupoval s radostí a dobrými pocity.

Školní budova a materiální podmínky pro vzdělávání

Starší část budovy základní školy byla postavena již v roce 1902. Větší část pochází z roku 1971. V letech 2015-16 byla zrekonstruována a slouží jako herny školní družiny, jídelna, ředitelna a počítačová učebna. Nová část školní budovy je dvoupodlažní s pěti kmenovými třídami, sborovnou a dvěma kabinety. Součástí školní budovy je i tělocvičná hala. Výhodou je hřiště s umělohmotným povrchem a osvětlením,

sloužící jako fotbalové hřiště nebo místo pro relaxaci žáků v době velké přestávky. Často ho využívají děti mateřské školy a v odpoledních hodinách v rámci kroužků děti ve školní družině.

Materiální podmínky školy jsou velmi dobré. Třídy jsou světlé, vybavené moderním školním nábytkem, výškově nastavitelnými lavicemi, tabulemi s keramickým povrchem a osvětlením, splňujícím hygienické předpisy. Škola je vybavena audiovizuální technikou a didaktickými pomůckami, které se neustále doplňují a obnovují. Inventář školní a učitelské knihovny je podle možností rozšiřován o nové svazky. Ve škole je WI-FI připojení. Počítačová učebna je vybudována v podkroví staré budovy, je vybavena interaktivní tabulí, dataprojektorem, osmnácti žákovskými stanicemi a jednou učitelskou stanicí. K dispozici mají žáci také 20 tabletů, čtyři třídy jsou vybaveny interaktivními tabulemi, u páté třídy je instalace zařízení plánována.

Hygienické zařízení je v přízemí školy, v přízemí a v 1. poschodí školní družiny.

V místnosti školní jídelny je 28 míst. Obědy nám smluvně dodává Zařízení školního stravování v Opavě na Šrámkově ulici.

Charakteristika pedagogického sboru

Základní škola: Pedagogický sbor je tvořen šesti ženami a je odborně kvalifikován pro výuku na prvním stupni. Z pedagogů jsou tři vyučující s kvalifikačními předpoklady dyslektického asistenta, jedna učitelka působí jako metodik prevence, jedna koordinuje ICT a koordinátorkou ŠVP je ředitelka školy. Jedna vyučující má kurz Zdravotníka. Škola má jednoho asistenta pedagoga. Vyučující se vzdělávají v rámci DVPP v oblastech, které považuje vedení školy za prioritní.

Školní družina: Provoz ve školní družině zajišťují dvě vychovatelky, které jsou plně kvalifikované. Jedna má také absolvovaný kurz Zdravotníka.

Správní zaměstnanci: Jedna školnice, která také zajišťuje výdej stravy a jedna správní zaměstnankyně - úklid budovy.

Pedagogický sbor se jeví jako stabilní. Na pedagogických radách se informujeme o nových metodických postupech a kontrolujeme průběh a výsledky vzdělávání a výchovy, plnění učebního plánu a ŠVP.

Řízení školy vychází z koncepčních záměrů a probíhá podle plánu práce školy, který je rozpracována na měsíční plány práce.

Dlouhodobé projekty

Během školního roku realizujeme několik projektů rozličně tematicky zaměřených - na ekologii, na vzájemné vztahy a spolupráci, na tradice, na zdraví a pohybové aktivity, na čtenářství. Zapojujeme se do projektů EU, které vyhlašuje MŠMT, vzájemné vzdělávání a osobnostní rozvoj pedagogů a žáků.

Výchova a vzdělávání

Rozvíjíme osobnost žáka k samostatnému myšlení a svobodnému rozhodování, aktivnímu přístupu k dalšímu vlastnímu rozvoji, učíme jej odpovědnosti za vlastní chování a jednání v míře přiměřené jeho věku. Budujeme školu jako příjemné a přátelské prostředí pro výchovu a vzdělávání dětí. Zaměřujeme

se na důkladné procvičení a osvojení učiva žáky. Rozšiřující učivo zařazujeme podle schopností žáků, podporujeme rozvoj nadaných žáků. Věnujeme péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Naše škola je otevřená široké veřejnosti, je součástí vzdělanosti, kultury, sportu i společenského života obce. Zapojujeme se do evropských dotačních fondů. Jsme zapojeni do operačního programu Výzva 63 OP VVV – Šablony III, projektem Vzájemné vzdělávání a osobnostní rozvoj pedagogů a žáků III. Spolupracujeme s MAS Hlučínsko-západ. Průběžně pracujeme na inovaci ŠVP, sledujeme výsledky ve všech vzdělávacích oblastech – testy Kalibro, Scio, Klokán, Cvrček. Podporujeme rozšiřování odborné kvalifikace pedagogů – kurzy DVPP, vzdělávání online. S rodiči komunikujeme v rámci třídních schůzek, individuálních pohovorů a pomocí školy online. Vycházíme z dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2019-2023.

Zdraví

Výchovu ke zdraví zaměřujeme na rozvoj zdravých stravovacích návyků, pohybových dovedností a tělesné zdatnosti dětí a žáků, na prevenci rizikového chování dětí a žáků. Dbáme o zajištění optimálních zdravotních podmínek pro všechny děti tak, aby činností školy nebylo zdraví žáků a pracovníků ohroženo nebo zhoršeno. Zajistíme žákům dostatek pohybu během přestávek i při tělovýchovných chvílích během vyučovacích hodin. Za příznivého počasí zajistíme pobyt žáků o přestávce mimo budovu školy. Sledujeme psychohygienické podmínky výuky, zaměřujeme se na jejich dodržování. Vedeme žáky k ochraně zdraví a zvýšené hygieně v souvislosti s epidemiologickou situací kvůli virové nákaze covid-19. Pokračujeme v projektech Ovoce do škol, Mléko do škol. Ve spolupráci s rodiči sledujeme průběžně zdravotní stav žáků a provádíme potřebné změny v režimu žáků a v materiálním vybavení školy. Zapojili jsme se do projektu Škola v pohybu. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťujeme ve spolupráci s rodiči individuální péči – plány pedagogické podpory, pedagogickou intervencí, v případě nutnosti konzultujeme opatření se školským poradenským zařízením tak, abychom zajistili rozvoj schopností a dovedností daných žáků. Individuální přístup k dětem chápeme jako soustavné získávání informací o výsledcích každého dítěte, jejich vyhodnocování a volbu dalších postupů, ověřování jejich účinnosti – formativní hodnocení. Zařazováním zájmových aktivit předcházíme všem formám rizikového chování, průběžně vyhodnocování účinnosti preventivních programů, metodickou podporu učitelům, spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci, Pečujeme o zdravé klima ve třídách i ostatních prostorách ve škole. Chráníme životní prostředí – sbíráme starý papír, hliník a vršky z PET lahví. V rámci Dne Země uklízíme naše nejbližší okolí. Šetříme elektrickou energii a vodou. Základní škola a Mateřská škola Chlebičov, příspěvková organizace, Školní 105, 747 31 Chlebičov IČ: 71002006 Plán akcí na školní rok 2020/21 strana 3 z 16 V rámci zpětné vazby k vedoucí školní jídelny se vyjadřujeme ke skladbě a kvalitě školního stravování. Zařazujeme projektové dny „zdravá svačina“.

Poznatky a dovednosti

Věnujeme pozornost rozvoji čtenářské, matematické a finanční gramotnosti, jazykové gramotnosti a sociálním schopnostem. Vyhodnocujeme dosaženou úroveň a výsledky vzdělávání. Celoročním vzděláváním prolíná dopravní výchova, kterou organizujeme v rámci vyučování přírodovědných předmětů a ve školní družině. Každoročně absolvujeme dopravní výchovu na dětském dopravním hřišti v Malých Hošticích. Reagujeme na připomínky rodičů a potřeby školy. Při hodnocení žáků vycházíme zejména z jejich výkonů během celého klasifikačního období, zařazujeme formativní hodnocení. Zaměřujeme se na utváření a upevňování základních pracovních návyků ve všech předmětech a

činnostech žáků, zejména návyků na samostatnou přípravu žáků, udržování pořádku na lavicích a ve třídě a na aktivitu v hodinách během skupinové práce. Při zadávání domácích úkolů žáky nepřetěžujeme. Vedeme žáky k samostatnosti, učíme je utvářet si vlastní názor, ale také vedeme žáky ke spolupráci, práci v týmu a individuální odpovědnosti. Průběžně ověřujeme účinnost a kvalitu školního vzdělávacího programu, pracujeme nad jeho úpravami, zabýváme se dalšími strategiemi jeho rozvoje v rámci dlouhodobé koncepce školy. Žáci naší školy se účastní okrskových soutěží ve florbalu, atletice, keramice, dopravní, recitační, výtvarné, informační technologii, matematice. Ověřujeme možnosti distančního vzdělávání, připravujeme na jeho používání žáky i pedagogy. Tento způsob vzdělávání promítneme i do DVPP v oblasti informační a komunikační technologie.

Oblast sociální, životních hodnot

Využíváme školní řád jako účinný nástroj pro úpravu vzájemných vztahů mezi žáky, jejich rodiči a zaměstnanci školy. Důsledně a jednotně postihujeme kázeňské přestupky. K nápravě chování využíváme spolupráci s rodiči. Zaměřujeme se na formování postojů žáků ve smyslu „respektovat a být respektován“. V oblasti prevence rizikového chování spolupracujeme s rodiči, se školskými poradenskými zařízeními, s metodikem prevence, policií ČR, HZS, ČČK a ostatními neziskovými organizacemi - Duha. Naplňujeme Minimální preventivní program školy. Ve škole pracuje metodik prevence. Máme schránku důvěry, zařazujeme třídnické hodiny k řešení problémů. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami pomáháme individuálním přístupem na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Pedagogičtí pracovníci

Vycházíme ze zásady, že činnost školy je služba veřejnosti. Úkolem školy je vytvoření co nejlepších podmínek pro vývoj žáka, který jej bude respektovat jako jednotlivce, aby mohlo být v optimální míře rozvíjeno žákovo nadání. Umožňujeme pedagogům účast na dalším vzdělávání, zajišťujeme materiální podmínky pro nové formy práce. Vylepšujeme vybavení učeben – dvacet ipadů, nové notebooky pro pedagogy, dvě nové žákovské stanice v počítačové učebně, interaktivní dataprojektory ve třídách. Podporujeme spolupráci pedagogů při zavádění nových forem práce při výuce. Život školy propagujeme na veřejnosti prostřednictvím webových stránek, obecního Zpravodaje, školního časopisu Školáček a tradičních akcí pro veřejnost – vánoční jarmark, maškarní karneval, masopustní průvod, pasování na čtenáře, Den matek, rozloučení s páťáky.

Oblast řízení

Pracovní úkoly delegujeme jak na vedoucí pracovníky školy, tak pedagogy, vykonávající specializované činnosti – metodik prevence, koordinátor ŠVP, koordinátor EVVO. Dlouhodobou koncepci rozvoje školy promítneme do ročních plánů činnosti školy. Hospitační a kontrolní činnost bude zaměřena na uplatňování zásad individuálního přístupu ve výuce, zpětné vazby učitele a žáka, sebehodnocení žáků. Zaměříme se na zvládnutí základního učiva a kompetence v rámci výstupů ze školního vzdělávacího programu. Všechna závažná rozhodnutí projednáváme předem na pedagogických a provozních poradách. Organizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zvyšujeme odbornou kvalifikaci pedagogů, zaměřujeme se na rozvoj jejich specializovaných činností (prevence rizikového chování, informační a komunikační technologie, ekologie, finanční a matematická gramotnost, čtenářská gramotnost, výuka cizích jazyků). Zaměříme se na online vzdělávání. Účelně a hospodárně využíváme finanční prostředky, přičemž se snažíme o modernizaci školy. Nákup didaktických pomůcek a nákup a obnova informační technologie v PC. Spolupracujeme se Školskou radou v rámci pravidelných schůzek,

zamýšlíme se nad připomínkami a náměty. Od letošního školního roku jsme zavedli elektronickou žákovskou knížku v rámci školy online. Připravujeme žáky i pedagogy na možnost distančního vzdělávání. Zaměříme se na kontrolu výstupů ŠVP, případné změny zapracujeme do ŠVP.

1. 2. Vytýčení rizikových projevů chování

Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti naší školy představuje hlavní aktivity v následujících oblastech prevence:

- a) šikanování a jiné formy násilného chování
- b) záškoláctví
- c) kriminality, delikvence, vandalismu
- d) xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu
- e) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže
- f) užívání návykových látek (včetně alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek
- g) netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling)
- h) diváckého násilí
- i) komerčního sexuálního zneužívání dětí
- j) syndromu týraných a zneužívaných dětí
- k) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí a závislosti na politickém a náboženském extremismu
- l) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže
- m) domácího násilí
- n) poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

1. 3 Cíle školní preventivní strategie

» Dlouhodobé cíle

- rozvoj vztahů v kolektivu, důraz na týmovou spolupráci v přátelském ovzduší a prostředí, rovnocenný projev žáků
- kamarádské vztahy
- adaptace na školní prostředí, poznávání vlastních členů třídy
- zaměřit se na rizikové situace ve vztazích s důrazem na jejich řešení a na důsledky při nedodržování základních pravidel jak ve škole, tak v domácím prostředí

» Střednědobé cíle

- diagnostika třídy, následná práce s kolektivem
- zlepšit sociální klima ve třídách a vztahy mezi třídními kolektivy
- vytvořit kvalitní vztahy mezi pedagogy a žáky
- vytvořit pro všechny příjemnou tvůrčí atmosféru ve škole
- prohlubovat umění komunikace mezi vrstevníky, žáky a dospělými
- posilovat zdravé sebevědomí, umět se přiměřeně prosadit v kolektivu
- provádět výchovu ke zdravému životnímu stylu se zaměřením na výchovu ke zdraví, osobní a duševní hygienu, zdravou výživu a pohybové aktivity

» Krátkodobé cíle

- vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- respektovat osobnost každého dítěte
- podpora sebedůvěry a pěstování zdravého sebevědomí a duševní hygieny
- využití protistresových aktivit (relaxace, efektivní a účelné zpracování emocí)
- vytváření funkčních pravidel chování třídních kolektivů se snahou aplikovat je a dodržovat v denní praxi ve škole

- vést žáky k asertivnímu chování, aby dokázali zvládnout negativní sociální vztahy, porozumět emocím a pojmenovat je, pochopit právo na omyl, nabídnout žákům vyplnění volného času formou hodnotných volnočasových aktivit a akcí školy

Cílem nás všech pedagogů je aktivně se zapojit do realizace programu ve vyučovacích hodinách při komunikaci se žáky na neformální bázi, výchovou vlastním příkladem a k vzájemné informovanosti o chování žáků.

1. 4 Očekávané výstupy

- znalost negativních vlivů při užívání návykových látek na zdraví člověka
- osvojení si metod odmítání návykových látek
- zaujetí zdravého životního postoje
- získání správných zdravotních návyků
- rozpoznání forem násilí
- obrana proti různým formám násilí
- ovládnutí sociálních dovedností
- organizace volného času a jeho vhodné využívání

1. 5 Metody a formy práce

Jako optimální vyučovací postupy v oblasti prevence rizikového chování využívají učitelé různé metody a formy práce:

- výklad (informace)
- projektové vyučování
- besedy (s učitelem, pozvanými odborníky)
- samostatné práce (výtvarné práce, slohové práce, referáty)
- skupinové práce (společné řešení úkolů, modelové situace, výměna názorů)
- sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobů odmítání nabídky návykových látek, komunikace
- simulační hry
- brainstorming
- relaxační technika
- poznávací a prožitkové akce třídy (exkurze, výlety)
- distanční výuka (propojení a spolupráce rodič – dítě – učitel) – práce s připravenými pracovními listy, práce ve Wordu, PowerPoint – vytvořené prezentace učitelem pro děti, zdokonalování práce s ICT

Kromě tradičních vyučovacích metod využíváme také další metody, které se osvědčily a jsou pro ně na škole vytvořeny podmínky. Návčivky sociálních dovedností a cíle zaměřené na rozvoj osobnosti je efektivní realizovat při různých pobytových akcích. Zážitky, prožitky jsou nejučinnějším nástrojem prevence.

Tyto aktivity posilují identitu jedince, třídy a školy (pozitivní motivace, komunitní kruh, hodnocení a sebehodnocení žáků, videoprogramy, akce organizované ve spolupráci s rodiči, individuální konzultace, zájmová činnost, volnočasové aktivity).

1. 6 Aktivity a spolupráce

Jednorázové příležitosti aktivit školy dle aktuální nabídky

- ✓ LOUTKOVÉ DIVADLO OPAVA, OSTRAVA
- ✓ DIVADLO PRO DĚTI HRADEC KRÁLOVÉ
- ✓ SLEZSKÉ DIVADLO OPAVA
- ✓ SLEZSKÉ MUZEUM OPAVA
- ✓ MINORITNÍ KLÁŠTER V OPAVĚ – vánoční koncerty, výchovné koncerty
- ✓ KNIHOVNA PETRA BEZRUČE V OPAVĚ, pobočka „KPB“ v Opavě – Kateřinkách
- ✓ DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE OPAVA
- ✓ KNIHOVNA V CHLEBIČOVĚ – pravidelné knihovnické lekce
- ✓ DRAKIÁDA V ŠD
- ✓ MAŠKARNÍ PLES
- ✓ HALLOWEEN
- ✓ PŘEDVÁNOČNÍ VÝSTAVKA ŽÁKOVSKÝCH PRACÍ SPOJENA S VÁNOČNÍM PRODEJEM
- ✓ VÁNOČNÍ BESÍDKA
- ✓ MAŠKARNÍ KARNEVAL
- ✓ SBĚROVÝ TÝDEN – SBĚR STARÉHO PAPIŘU
- ✓ DEN ZEMĚ
- ✓ DEN MATEK
- ✓ HUMANITÁRNÍ SBÍRKA CHRPA
- ✓ DEN DĚTÍ
- ✓ ZDRAVÁ VÝŽIVA
- ✓ ZDRAVÉ ZUBY
- ✓ ŠKOLNÍ ČASOPIS „ŠKOLÁČEK“
- ✓ DOBROČINNÁ SBÍRKA PRO NEMOCNÉ DĚTI - FOND SIDUS
- ✓ SBĚR HLINÍKU A VRŠKŮ Z PET LAHVÍ

Další spolupráce

- příprava předškoláků do 1. třídy od 2. pololetí, setkání s paní učitelkou (1x měsíčně)
- návštěva 1. třídy v mateřské škole
- vánoční a velikonoční výstava dětských prací
- společné kulturní pořady

Spolupráce se ZŠ Velké Hoštice

- spolupráce vedení škol, pedagogů k ŠVP
- spolupráce vyučujících 5. ročníků
- oboustranná návštěva žáků, prohlídka školy, sportovní soutěže
- kulturní programy (vánoční, velikonoční), tvořivé dílny.

Spolupráce s Obecním úřadem Chlebičov

- spolupráce na plánovitém rozvoji a hospodaření školy
- spolupráce na kulturních programech pro veřejnost, klub seniorů
- slavnostní zahájení školního roku, přivítání prvňáčků.

Spolupráce s ostatními organizacemi

- spolupráce s PPP v Opavě
- oblastní metodik prevence L. Šimečková
- spolupráce s Dobrovolným sborem hasičů Chlebičov
- spoluúčast Městské policie a Záchrané služby Opava
- spolupráce s Autoškolou OSA v Opavě – kurzy dopravní výchovy, dopravní hřiště Malé Hoštice
- spolupráce s Mysliveckým svazem Chlebičov – beseda k myslivosti a ochraně přírody
- spolupráce s OSPOD, PČR, SPC, s pediatry, lékaři, v případě potřeby s KURÁTORY MLÁDEŽE

Zprávy a informace ze školy mají stálé místo na webových stránkách školy a na stránkách chlebičovského Zpravodaje.

Na naší škole je k dispozici rodičům, tak i žákům **schránka důvěry**, kde můžou anonymně vyjádřit své připomínky, návrhy a názory.

K informovanosti žáků, rodičů a učitelů o dané problematice, včetně kontaktů na odborné poradenství přispívají:

- pedagogická knihovna školy (garant správce knihovny)
- internetové stránky školy
- materiály organizací zabývajících se prevencí
- školní odborná literatura
- jednání pedagogické rady (garant ředitel školy, školní preventista)
- jednání Klubu rodičů a Rady školy (garant ředitel školy)
- individuální konzultace, rodič + žák + učitel (garanti třídní učitelé)
- tvorba ŠVP – věc veřejná, na webových stránkách školy (garant ředitel školy)
- školní časopis Školáček (garant ředitel školy)
- Obecní zpravodaj obce Chlebičov.

Zájmové kroužky

Pro naše žáky vytváříme prostor pro zájmovou činnost dle jejich aktuálního zájmu, nabízíme pro ně různé volnočasové aktivity ve škole, nabídka se může obměňovat na začátku školního roku:

- keramika
- hra na flétnu
- florbal
- angličtina
- počítačový kroužek
- náboženství
- pohybový kroužek
- badminton

1.7 Témata zařazovaná do vyučovacích hodin (závazná pro všechny vyučující)

1. až 3. ročník

Osobní bezpečí - základní zásady mezilidské komunikace

- vztahy v dětském kolektivu
- vzájemná empatie dětí
- rodina jako bezpečné místo
- poškozování zdraví
- odmítání návykových látek, nácvik – říkat NE! NECHCI!

Zdravý životní styl - zdravé jídlo

- pohyb
- odpočinek

Zdravé vztahy - kamarádství

- vzájemná ochota pomoci si
- osobní bezpečí – ubližování, šikana
- sebedůvěra

4. a 5. ročník

Návykové látky – cigarety, alkohol, léky, drogy

- rizika zneužívání návykových látek – zdravotní rizika, sociální rizika
- nácvik odmítání drog.

Zdravý životní styl – výhody zdravého člověka

- činnosti vedoucí ke zdraví
- prosazování zdravého životního stylu ve škole

Zdravé vztahy - ve škole, v rodině, ve společnosti

- ubližování, odmítání šikany
- osobní bezpečí – vědět, kde najít pomoc – učitelé, rodiče, linky důvěry, schránka
- sebepoznání, sebedůvěra – posilování praktickým nácvikem důvěry
- koordinovat vztah ve třídě – sociometrie
- odmítat poškozování věcí, vandalismus.

Výchova k rodičovství - ohleduplnost k ženám a dívkám

- ochrana vlastního zdraví před zneužitím
- funkce rodiny.

1. 8 Koordinace preventivních aktivit

Za koordinaci preventivních aktivit na naší škole odpovídá metodička prevence Mgr. Irena Hrubá Vaňková. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací pedagogických poradách o problematice rizikových forem chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Během školního roku probíhají vždy v září a červnu pracovní schůzky na PPP pod vedením okresní preventistky Mgr. L. Šimečkové.

Hodnotí realizaci programu a v měsíci červnu posílá závěrečnou zprávu do výkazu preventivních aktivit. Má stanoveny konzultační hodiny dle potřeby žáků a rodičů.

Informace zveřejňuje na nástěnce ve vestibulu školy. Zde také jsou důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry). Jakékoli problémy mohou napsat a vhodit do schránky důvěry umístěné při vstupu do školy.

Ředitel školy

Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, metodika prevence, výchovného poradce a dalších.

Školní metodik prevence

Zpracovává Školní preventivní strategii, zpracovává Minimální preventivní program na školní rok a vyhodnocuje jeho účinnost. Vzdělává se v oblasti prevence, předává získané informace ostatním kolegům a spolupracuje s vedením školy. Během roku vede přehled preventivních aktivit, neustále sleduje a organizuje akce z dostupných nabídek, spolupracuje s ostatními odborníky. V hodinách výchovy ke zdraví mapuje situaci v třídních kolektivech a na základě dané situace úzce spolupracuje s třídním učitelem při zachycování varovných signálů možného výskytu rizikových projevů chování.

Třídní učitelé

Spolupracují se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů, podílejí se na realizaci MPP. Podporují rozvoj pozitivních vztahů ve třídě mezi žáky, motivují je k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem a dbají na jejich důsledné dodržování. Zároveň jsou garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků, čímž získávají přehled o zvláštěnostech žáků třídy a jejich rodinném zázemí. Důsledně sledují absenci žáků v rámci prevence záškoláctví.

Minimální preventivní program

Minimální preventivní program (MPP), vydávaný na základě Metodického pokynu MŠMT, je zásadním dokumentem v prevenci sociálně patologických jevů a součástí vzdělávacího programu školy.

MPP je podle Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 konkrétním dokumentem školy zaměřeným na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a na rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

Naplňování programu vychází z Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018, z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2013-2018, z Metodického pokynu MŠMT k prevenci šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních č.j.22294/2013-1.

Cílem našeho MPP je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výuky a života školy.

Základní údaje

Název zařízení:	Základní a Mateřská škola Chlebičov, příspěvková organizace
Identifikátor zařízení:	600 142 761
IČO:	71002006
Adresa:	Školní 105, 747 31 Chlebičov
e-mail:	reditelka@skolachlebicov.cz
telefon:	553 764586
Zřizovatel:	obec Chlebičov
Ředitelka školy:	Mgr. Milena Široká
Metodik prevence:	Mgr. Irena Hrubá Vaňková

Charakteristika školy

Jsme malotřídní škola, která se nachází v klidném a přátelském prostředí nedaleko Opavy. Poskytujeme vzdělávání v rámci sítě Tvořivých škol, využíváme formy prožitkového a činnostního učení. Náš školní vzdělávací program "Škola zábavou i prací" zahrnuje jak prvky tradiční výuky, tak nové přístupy ke vzdělání. Jsme otevřená škola k dětem i k široké veřejnosti. Naše vize je: Být dílnou spolupráce, důvěry, vědění, objevování, učení a kamarádství, kde tvoří spokojené a úspěšné děti. Řídíme se mottem G. B. Shawa: "Jediná cesta k vědění je činnost." V naší škole se snažíme vytvářet příjemné a bezpečné prostředí nejen pro naše žáky, ale i pro učitele a rodiče, uplatňováním partnerského vztahu založeného na vzájemné úctě, pochopení a sebedůvěře tak, abychom měli společné cíle a aby každý, kdo do školy přichází, do ní vstupoval s radostí a dobrými pocity.

Nabízíme

- bezpečné a příjemné prostředí
- přístupnou a otevřenou školu pro komunikaci a spolupráci
- vyplnění a využití volného času - zájmové kroužky v rámci školní družiny, volnočasové aktivity
- naše školní tradice a akce, projekty tříd a školy, kulturní vystoupení, přednášky
- školu jako centrum setkávání, živé diskuse a porozumění mezi žáky, pedagogy a veřejností
- školu jako vzdělávací, kulturní a informační centrum obce Chlebičov

Výuka je již ve všech ročnících realizována podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání od 1. 9. 2007 „ Škola zábavou i prací.“

Současný stav a analýza

Primární cílovou skupinou našeho programu jsou žáci všech věkových kategorií s cílem eliminovat výskyt rizikových forem chování nebo co nejvíce výskyt mezi žáky omezit. Proto míst pro výskyt nežádoucího chování je několik: WC, šatny, chodby, školní hřiště, cesta do školy. Sekundárními cílovými skupinami jsou členové školního preventivního týmu, třídní učitelé, ostatní pedagogičtí pracovníci, pracovníci školy a v neposlední řadě rodiče. Je nutné zajistit jednotné působení všech těchto subjektů na vývoj osobnosti žáka.

Třídní učitelé zodpovídají za své třídní kolektivy, mapují situaci ve svých třídách a informují metodika prevence a ředitelku školy.

Vybavení školy

- ✓ naše škola má vybavení na kvalitní úrovni
- ✓ 2 samostatné, vybavené herny školní družiny (1. v přízemí základní školy, 2. v prvním patře)
- ✓ moderní počítačová učebna s interaktivní tabulí dostupná všem žákům
- ✓ čtyři třídy jsou vybaveny interaktivní tabulí, dovybavení poslední třídy je v plánu
- ✓ škola má k dispozici tablety pro žáky
- ✓ tělocvična – sportovní hala s kvalitním tělocvičným nářadím a tělovýchovný kabinet vybavený různým sportovním náčiním

- ✓ před školou jsou nově vybudované průlezky a herní koutek pro děti, které využívá školní družina
- ✓ krásné fotbalové hřiště před školou s umělým trávníkem.

Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou průběžně informováni o výchovně-vzdělávacích výsledcích svých dětí na třídních schůzkách, individuálních konzultacích a on-line školu, kde žáci i rodiče mají přístup k elektronické žákovské knížce.

Prostřednictvím webových stránek naší školy rodiče mohou sledovat aktivity školy a školní družiny. Vzájemná komunikace probíhá s rodiči na kvalitní úrovni, kterou společně přispíváme ke kvalitní realizaci a plnění školního vzdělávacího programu.

Při škole působí Školská rada a Klub rodičů, které se průběžně zajímají o dění ve škole, pomáhá škole s finančními příspěvky na různé společné aktivity žáků a rodičů (exkurze, výlety, maškarní ples, Den dětí, autobusová doprava apod.)

Zástupci rodičů jsou pravidelně seznamováni se záměry školy, s pravidly života školy. V rámci dnů otevřených dveří rodiče mají možnost si školu prohlédnout, její prostředí, vybavení tříd, práci žáků ve třídách a ve vyučování.

Cíle Minimálního preventivního programu

- zlepšit sociální klima ve třídách
- zlepšit vztahy mezi třídními kolektivy
- vytvořit kvalitní vztahy mezi pedagogy a žáky
- zajistit pedagogům potřebnou literaturu
- vytvořit pro všechny příjemnou tvůrčí atmosféru ve škole

Preventivní programy

➤ Jednorázové preventivní programy

Jednorázové preventivní programy realizujeme pro jednu nebo více tříd dohromady formou přednášky, besedy spojené s diskusí jako krátkodobou aktivitu, např. přednáška a beseda pro žáky 4. a 5. třídy o nebezpečí a riziku užívání návykových látek - kouření a jejich negativních účincích na zdraví člověka.

Využíváme i odbornou literaturu, časopisy, brožury, filmový záznam s danou tematikou apod.

Realizace jednorázových preventivních programů je vhodné jako součást dlouhodobě preventivních programů.

➤ Dlouhodobé preventivní programy

Dlouhodobý preventivní program je charakteristický tím, že žáci a učitelé jím mohou procházet v období i několika let.

Dlouhodobý preventivní program naší školy je určen na období 2021- 2025.

Hlavní úkoly našeho programu vycházejí z jednotlivých dílčích cílů stanovených ve Strategii prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti rezortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Cílem našeho programu je tedy vytvářet a upevňovat morální hodnoty, zvyšovat sociální kompetenci dětí a mládeže a rozvíjet dovednosti, které vedou k odmítání všech forem sebedestrukce, projevů agresivity, a tak formovat jejich postoj ke zdravému životnímu stylu jako

zásadní životní hodnotě a zvyšovat tak jejich odolnost vůči rizikovému chování. Cílem je tedy dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku.

Specifické cíle

- pracovat na rozvoji pozitivních vztahů mezi žáky ve třídě, stmelovat třídní kolektivy a rozvíjet spolupráci a kamarádství mezi žáky
- vést žáky k dodržování třídních pravidel, které jsou v souladu se školním řádem a pravidly slušného chování na naší škole
- předcházet výskytu rizikových projevů chování u žáků (šikana, kouření, kyberšikana, vandalismus, agresivita, záškoláctví, poruchy příjmu potravy)
- rozvíjet komunikační dovednosti žáků a snížit výskyt nežádoucího chování a vulgarismů v komunikaci mezi žáky
- zvýšit informovanost o pozitivním i negativním dopadu užívání internetu a upevnit etické chování při práci na PC
- preventivní programy – spolupráce s PPP a PČR
- ankety, besedy, přednášky – zaměřené na prevenci rizikových projevů chování
- beseda zaměřená na rizika užívání návykových látek a seznámení s jejich negativními účinky na zdraví - „Normální je nekouřit“ (4. a 5.třída)
- besedy – kyberšikana, „Bezpečný internet“
- výchova ke zdravému životnímu stylu a zdravé výživě – projekty „Den zdravé výživy“, „Svačinkový týden“, mléčný a ovocný koš, mléko do škol
- v rámci Dne Země – úklid okolí školy
- besedy s myslivci (spolupráce s mysliveckým svazem, krmení pro lesní zvěř)
- projektový den s domácími mazlíčky – Den zvířat
- pojízdné planetárium – pořad o vzniku života na Zemi
- dopravní výchova – jízda zručnosti, zdravotní výchova – techniky poskytnutí první pomoci

Nespecifické cíle

- vytvářet optimální klima ve škole, důvěru a pocit bezpečí, žák musí vědět, na koho se může s důvěrou obrátit
- učit děti tolerovat a respektovat odlišnosti druhých
- vychovávat ke zdravému životnímu stylu – rozvíjet a podporovat sportovní, kulturní a zájmové aktivity dětí popřípadě zapojit i rodiče
- pěstovat zodpovědnost za vlastní chování a způsob života adekvátní jeho věku
- informovat rodiče a veřejnost o aktivitách školy spojených s prevencí
- odhalovat skryté záškoláctví
- pořádání vlastivědných a přírodovědných exkurzí a výletů
- projektové dny
- školní vystoupení žáků pro rodiče (Vánoce, výročí školy, Den matek apod.)
- dny otevřených dveří
- účast na olympiádách a soutěžích („Matematický Cvrček“, „Klokan“, vzdělávací testy „SCIO“)
- výrobky žákovských prací (vánoční, velikonoční)
- kulturní představení – divadlo, koncert
- sportovní a vědomostní soutěže (vybíjená, florbal, soutěž „FUNNY ENGLISH“)
- zájmové kroužky

- sběrová soutěž – sběr papíru, sběr víček z PET lahví a sběr hliníku
- knihovnické lekce v Obecní knihovně Chlebičov.

Na splnění nespécifických cílů se budou podílet všichni pedagogičtí pracovníci, plnění specifických cílů je především úkolem učitelů třídních učitelů, metodika prevence, a odborníků. Témata prevence jsou zakomponována v ŠVP školy.

Okruhy prevence

Aktivity v oblasti prevence k dosažení cílů

pro pedagogické pracovníky

- zajistit pro pedagogické pracovníky kvalitní semináře k problematice rizikových projevů chování pořádané PPP, KVIC, případně jinými subjekty a informovat ostatní o jeho obsahu na poradách
- informovat o MPP a nastavených pravidlech – Školní řád, Strategický plán prevence
- spolupráce metodika prevence s vedením školy a všemi zaměstnanci s cílem podchytit žáky se sklony k patologickému chování
- účast metodika prevence na schůzkách s oblastní metodičkou prevence a předávání informací členům pedagogického sboru

pro žáky

- pomocí nástěnky a webových stránek školy seznamovat žáky i rodiče s aktuálními otázkami prevence rizikového chování,
- informovat o zdravém životním stylu, sportovních a volnočasových aktivitách,
- aktualizovat telefonní čísla pro volání v krizových situacích,
- zaměřit se na volnočasové aktivity dětí **pravidelné** – práce v zájmových kroužcích
- besedy s odborníky pro žáky
- nadále **nabízet schránku důvěry** (zprávy jsou pravidelně vyhodnocovány, v případě potřeby probírány a řešeny)
- ankety a neformální besedy se žáky na téma: **sexuální zneužívání, odmítnutí návykových látek, zdravotní rizika kouření a konzumace alkoholu, rizikové sexuální chování, projevy rasismu a intolerance, šikana, porušování zákona, kriminalita, vandalismus, kyberšikana, virtuální drogy a patologické hráčství, dítě v ohrožení – jak postupovat při kontaktu s cizí osobou, upevňování přátelských vztahů mezi dětmi, úcta k druhým, tolerance sebeúcta, posilování duševní odolnosti vůči stresu**

pro rodiče a veřejnost

- spolupracovat s rodiči, s místními organizacemi, se zřizovatelem při akcích pořádaných pro děti, rodiče a ostatní občany
- informovat rodiče o preventivní strategii školy, o řádu školy a možnosti využití poradenských služeb (nástěnka ve vestibulu, webové stránky, žákovské knížky apod.)

POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ŽÁKŮ

Zpracováno podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j.2129/2010-28.

Postup školy při výskytu a konzumaci tabákových výrobků ve škole

Školním řádem je kouření v prostorách školy zakázáno a stanovena opatření za jejich porušování.

Konzumace tabákových výrobků ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy:
O události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. Z konzumace tabákových výrobků ve škole budou vyvozena opatření stanovená školním řádem.

Postup školy při výskytu, užití nebo distribuci návykových látek

Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání návykových látek a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanovuje rovněž tyto sankce za porušení zákazu:

- napomenutí tř. učitele
- důtka tř. učitele
- důtka ředitele školy.

Porušení zákazu bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení klasifikace chování žáka.

Nález návykové látky ve škole

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
3. O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
4. O nález sepiší pracovníci školy stručný zápis s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena a s uvedením data, místa a času nález a jména žáka. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy nebo její zástupkyně.

V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou návykovou látku u sebe, postupují takto:

1. Jedná se o podezření ze spáchání trestního činu, resp. provinění v případě nezletilých osob, nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
2. Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce nezletilého žáka.
3. Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Postup při neomluvené absenci

Neomluvenou nepřítomnost žáka do součtu 10-ti hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru. Projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Seznámí zákonného zástupce žáka s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. Provede zápis z pohovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka. Zákonný zástupce žáka zápis podepíše a obdrží kopii zápisu. Při počtu neomluvených hodin nad 10 svolává ředitelka školy výchovnou komisi. Pozvání zákonných zástupců na jednání se provádí buď prostřednictvím žákovské knížky, telefonicky, či doporučeným dopisem. O průběhu a závěrech jednání se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. V případě, že neomluvená absence žáka přesáhne 25 hodin, ředitelka školy bezodkladně pošle oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně - právní ochrany dětí. Tato ohlašovací povinnost vychází z platné právní úpravy (zákon 359/1999 Sb., o sociálně - právní ochraně dětí, §6 a 10).

Dokumentace a vyhodnocení

Školní metodik si evidenci, kde průběžně zaznamenává uskutečněné aktivity a zpětnou vazbu na ně. V závěru roku vypracovává metodik prevence zprávu o plnění za daný školní rok. Na poradách a pedagogických radách budeme vyhodnocovat úspěšnost práce, konzultovat případné nedostatky a nové podněty pedagogů. Do realizace aktivit školy zapojíme co největší počet žáků. O všech aktivitách budeme pravidelně informovat rodiče a snažit se u nich vzbudit větší zájem o dění ve škole, podle jejich potřeb poskytovat poradenské služby. Na konci školního roku vyhodnotíme náš preventivní program. Preventivní opatření máme podchycena i ve školním řádu. Podkladem pro hodnocení budou všechny aktivity a pozorování řešených problémů.

Akční plán akcí ve škole

Září

Zahájení školního roku
Zahájení sběru hliníku
Zápis do kroužků ŠD a školy
Třídní schůzky, volba zástupce do Školské rady
Zahájení výuky plavání
Návštěva výstavky Ovoce a zeleniny – Zahrádkáři
Život má mnoho podob – akce MAS Zahájení činnosti klubů a doučování v rámci projektu EU
Dopravní hřiště v Malých Hošticích

Říjen

Zahájení činnosti v kroužcích ŠD
Projektový den Den zvířat
Projektový den Příběh peněz /MAS Hlučínsko/
Projektový den Strom života
Halloween ve škole 1. číslo časopisu Školáček
Podzimní tvoření z přírodních materiálů – sběr přírodnin
Dopravní výchova

Preventivní programy pro 1.-5. ročník – budou probíhat celoročně (Hasík, policejní pohádky, ČČK...)

Listopad

Ozdobme si vánoční strom – výroba vánočních ozdob

Nácvik písní na Advent

Pečení perníků

Vánoční jarmark Návštěva dětí ze ŠD z Velkých Hoštic

Prosinec

Zpívání u vánočního stromu v 17,00

Mikulášská nadílka

Vánoční besídka ve třídách a ve ŠD

Výlet na Lovku – Vánoce pro zvířata

Leden

Matematická olympiáda – školní kolo

Maškarní karneval

2. číslo časopisu Školáček

Lyžařský kurz – pro přihlášené, organizuje lyžařská škola Vaňkův kopec

Dětská scéna – školní kolo

Slavnostní předávání pololetního vysvědčení

Únor

1. setkání s předškoláky

Valentýnské tvoření- výtvarná soutěž

Dětská scéna - recitační soutěž

Masopustní průvod

Březen

Pasování na čtenáře – 1. ročník

2. setkání s předškoláky

3. číslo časopisu Školáček

Den knihy – návštěva knihovny

Scio testy

Marbo – hudební pořad v loutkovém divadle

Duben

Sběr papíru

Den Země – projektový den

3. setkání předškoláků

Zápis do 1. ročníku

Pythagoriáda – matematická soutěž

Květen

Světový den hygieny rukou

4. setkání předškoláků

Soutěž Bajtík – ICT

Testování žáků 5. ročníku

Červen

4. číslo časopisu Školáček

Vystoupení pro rodiče a děti

Den dětí

Den zdravé výživy

Školní výlet

Rozloučení s pátou třídou

Plán bude průběžně upravován a doplňován o soutěže a kulturní akce během školního roku.

- ☒ preventivní program s Policií ČR,
- ☒ preventivní program k požární prevenci Hasík
- ☒ návštěvu Divadla loutek v Ostravě
- ☒ besedu pro rodiče s PPP
- ☒ výchovný koncert
- ☒ soutěže

Akční plán školní družiny

Během celého školního roku budeme upřednostňovat v ŠD pobyt dětí v přírodě.

Září

Seznámení s bezpečností a chováním žáků v ŠD

Seznámení s řádem ŠD

Seznamovací hry, prázdninové výtvarné a literární příběhy

- povídáme si o zážitcích z prázdnin
- prohlížíme si pohlednice a malujeme obrázky

Rozdělení dětí do zájmových kroužků

Jezdím bezpečně - dopravní soutěž – Jízda zručnosti

Říjen

Veselé barvy podzimu

Draci v oblacích - Drakiáda

Barvy podzimní přírody

Sbíráme a tvoříme z přírodnin

„Leť vlaštovko, leť“ - soutěž

Listopad

Jarmark

Tvoření na Vánoční jarmark

Výzdoba družiny

Animační program

Možná přijde i Mikuláš?

Prosinec

Blíží se čas Vánoc

Tvoření s vánoční tematikou

vánoční tradice a zvyky

Píšeme a kreslíme Ježíškovi

Pečení vánočního cukroví

Vánoční posezení v ŠD, rozdávání dárečků

Leden

Zimní radovánky

My Tři králové jdeme k Vám (zvyky a obyčeje)

Jak přežívají zvířátka v zimě?

Sportujeme i v zimě na sněhu

Maškarní karneval – tvoření

Únor

Zima sníh

Soutěže na sněhu, stavby ze sněhu

Valentýnské tvoření

Masopust (vysvětlení a povídání s dětmi)

Autičkiáda

Březen

Zdraví na jaře

Zdravé jídlo v našem jídelníčku

Jarní i léčivé rostliny, bylinkové čaje

Hlasy ptáků na jaře, přilet stěhovavých ptáků

Jarní rovnodennost a první jarní den (20.3.)

Duben

Velikonoce

Výrobky s velikonočními náměty

zvyky tradice a koledy

Týden zvířecích mazlíčků

Den Země (povídáme si o planetě, ekologie)

Dářečky pro budoucí prvňáčky

Květen

Moje maminka

Dárky a přáníčka ke Dni matek

Jak si hrály naše „Mámy“

Hry na hřišti a v přírodě

„Jezdíš bezpečně?“ – dopravní soutěž, Jízda zručnosti

Soutěž v piškvorkách

Červen

Prázdniny jsou za dveřmi

Sladký Den dětí

Mé vysněné prázdniny - bezpečnost během letních prázdnin

Úklid třídy před prázdninami

třídění her a hraček

Hry a pobyt v přírodě

Plán je aktuálně doplňován dle potřeby a na základě získávání dalších termínů a jiných poznatků.

Akční plán obnovujeme jako škola, každý školní rok, a to v souladu s dlouhodobým minimálním preventivním programem školy. Akce se konají každý školní rok, samozřejmě v různých termínech a podle kladných ohlasů žáků i vyučujících.

Personální zajištění

Ředitel školy – vytváří materiální, personální, časové a další podmínky pro realizaci preventivních aktivit

Školní metodik prevence – metodicky vede a koordinuje prevenci na škole, realizuje preventivní aktivity (Standardní činnosti metodika prevence, vyhláška č. 72/2005 Sb.)

Třídní učitelé – stěžejní úloha při naplňování, mají zabezpečit prevenci rizikových forem chování ve třídě, mapovat situaci ve třídě a dodávat podklady metodikovi prevence

Pedagogický sbor – jednotliví učitelé začleňují preventivní témata do výuky jednotlivých předmětů podle ŠVP

Odborné instituce – spolupracují na realizaci preventivních aktivit

Žáci – participují na realizaci programu

Organizace a odborníci v regionu – spolupracují na volnočasových aktivitách, vstupují s nabídkami programů

Financování

Preventivní aktivity financujeme převážně z rozpočtu školy, na školní akce přispívá Klub rodičů, zřizovatel. Široká veřejnost a místní dobrovolné organizace nám pomáhají sponzorskými dary a technickou pomocí při pořádání akcí školy. Zapojujeme se do grantových programů, vyhlášených MŠMT.

Závěr

Minimální preventivní program pokračuje a navazuje na předcházející roky. Snahou je, aby žáci získali řadu znalostí, ale také dovedností v oblasti prevence sociálně patologických jevů a v případě uzavření škol z nařízení vlády zvládnutí přechodu na distanční výuku.

Za důležité považujeme neustálé posilování a prohlubování spolupráce školy s rodiči včetně pomoci při distanční výuce a širší veřejnosti.

S tím souvisí také práce s rodiči dětí předškolního věku a spolupráce i s MŠ Chlebičov.

Primární prevenci považujeme za jeden ze základních pilířů bezpečného zvládnutí klimatu školy.

Zachování preventivních aktivit ve formě:

- **třídnických hodin** (popřípadě tzv. denních komunitních kruhů) – podpora vzájemného sdílení prožitého mezi dětmi, pomoc při obnově vztahů mezi žáky a mezi žáky a třídním učitelem.
- **preventivního programu** – škola realizují dlouhodobým způsobem ve spolupráci s externími organizacemi. Pomohou při znovunastavení pravidel soužití třídy, podpoří vzájemné vztahy a zájem jeden o druhého, podpoří komunikaci tváří v tvář.

Tyto dvě aktivity považujeme za zásadní a podpůrné pro děti i jejich učitele, v procesu školní docházky, a pečující o obě strany.

Učitelé budou zařazovat ve svých hodinách témata prevence podle osnov a tematických plánů.

Školní metodik prevence spolu s vedením školy a ŠPP je připraven reagovat na aktuální problémy školy a pomáhat při jejich řešení.

I nadále bude pokračovat školení pedagogů a pracovníků ŠPP dle možností školy a aktuálních nabídek.

Kontakty na specializovaná zařízení

KONTAKTY NA STÁTNÍ A NESTÁTNÍ SPECIALIZOVANÁ ZAŘÍZENÍ V OPAVĚ (říjen 2020)

MAGISTRÁT MĚSTA OPAVY www.opava-city.cz		
Odbor sociálních věcí		
OSPOD , Krnovská 71C, Opava		
Vedoucí odboru sociálních věcí:		
Bc. Iva Paletová iva.paletova@opava-city.cz	553 756 716	
Vedoucí oddělení SPOD:		
Mgr. Helena Kozáková helena.kozakova@opava-city.cz	553 756 649	Péče rodičů o děti, úprava vztahu k dítěti při rozchodu rodičů, týrání dětí
Kurátorka pro mládež:		
Klára Štěpánková, DiS. klara.stepankova@opava-city.cz	553 756 648	Výchovné problémy a trestná činnost dětí a mládeže do 18 let, přednášková činnost
Domácí násilí:		
Bc. Kateřina Gebauerová, DiS. katerina.gebauerova@opava-city.cz	553 756 677	Domácí násilí, syndrom CAN
Terénní pracovník pro romskou problematiku, Krnovská 71 C, Opava		
Martin Lévy martin.levay@opava-city.cz	553 756 679	Práce v terénu, pomoc, doprovod, řešení situací.
Odbor školství		
Vedoucí odboru školství, Krnovská 71C, Opava		
Ing. Andrea Štenclová andrea.stenclova@opava-city.cz	553 756 729	
Protidrogový koordinátor a manažer prevence kriminality, Krnovská 71C, Opava		
Bc. Dagmar Polášková, DiS. dagmar.polaskova@opava-city.cz	604 229 336 553 756 725	Poradenství v oblasti protidrogových závislostí a předcházení kriminálních jevů
OBECNÍ ÚŘADY OPAVSKA		
Odbor sociálních věcí		
Vítkov, nám. J. Zajíce 4, 749 01 www.vitkov.info		
Vedoucí odboru sociálních věcí:		
Mgr. Hana Klapetková klapetkova@vitkov.info	556 312 222	
Kurátor pro mládež:		
Aktuálně neobsazeno, hledají pracovníka	556 312 220	Výchovné problémy a trestná činnost dětí a mládeže do 18 let, přednášková činnost
Odbor sociálně právní ochrany dětí:		
Bc. Lenka Gonsiorová gonsiorova@vitkov.info	556 312 226	Péče rodičů o děti, úpravu vztahu k dítěti při rozchodu rodičů, týrání dětí
Romský poradce:		
Bc. Lucie Jurečková jureckova@vitkov.info	556 312 223	
Hlučín, Mírové nám. 23, 748 01 www.hlucin.cz		
Vedoucí odboru sociálních věcí:		
Ing. Lenka Petermannová, petermannova@hlucin.cz	595 020 229	
Kurátorky pro mládež:		
Mgr. Marcela Buryová, buryova@hlucin.cz	595 020 245	
Bc. Judita Stočková, stockova@hlucin.cz	595 020 236	

Výpracovala Mgr. Lucie Šimečková, metodik prevence v Pedagogicko-psychologické poradně Opava

Kravaře, Náměstí 43, 747 21 www.kravaře.cz			
Vedoucí odboru sociálních věcí:			
Mgr. Irena Uličková	socialni@kravare.cz	553 777 927	
Odbor sociálně právní ochrany dětí:			
Bc. Renáta Prokešová		553 777 925	
JUSTICE			
Státní zastupitelství, Lidická 23, Opava			
podatelna@osz.opa.justice.cz		553 607 612	
Státní zástupkyně:			
JUDr. Yvetta Mališková,		737 774 792	
Probační a mediační služba, Olomoucká 9/8, Opava			
Vedoucí střediska:			
Mgr. Petr Tesař,	ptesar@pms.justice.cz ,	731 692 776	
Probační úředník:			
Mgr. Beyer Dušan,	dbeyer@pms.justice.cz	734 362 939	
Poradna pro oběti trestných činů (PMS), Olomoucká 9/8, Opava			
Mgr. Radek Makový,	rmakovy@pms.justice.cz	727 940 191	
		čtvrtek: 8:00 – 11:00 hod	
POLICIE			
Policie ČR www.policie.cz			
Opava, Skupina tisku a prevence, Tyršova 26			
Npor. Bc. René Černohorský	773 999 049, 602 161 744	Poradenství k trestné činnosti dětí a mládeže, trestní odpovědnost mládeže, preventivní programy, dopravní výchova	
rene.cernohorsky@pcr.cz	974 737 209		
Nrap. Bc. Pavla Welnová	727 942 674		
krpt.op.tisk@pcr.cz			
Opava, 2. oddělení obecné kriminality, Hrnčířská 17			
op.2ook@pcr.cz		974 737 329	
Obvodní oddělení			
Opava:	Vaškovo nám. 9 a 10,	974 737 651,	op.oo.opava@pcr.cz
Hlučín:	Dr. E. Beneše 6,	974 737 701,	op.oo.hlucin@pcr.cz
Hradec n/M:	Lidická 316,	974 737 731,	op.oo.hradec@pcr.cz
Kravaře:	Bezručova 102,	974 737 721,	op.oo.kravare@pcr.cz
Velké Heraltice:	Družstevní 41,	974 737 751,	op.oo.vheraltice@pcr.cz
Vítkov:	Komenského 137,	974 737 711,	op.oo.vitkov@pcr.cz
Městská policie			
Opava, Krnovská 71A, www.mp.opava-city.cz			
553 756 665	mestska.policie@opava-city.cz	Přednášky, besedy, preventivní programy pro nižší stupeň	
Ředitel: Mgr. Jiří Klein	jiri.klein@opava-city.cz		
Tiskový mluvčí a prevence kriminality: Marek Dýčka	Marek.Dycka@opava-city.cz		
	553 756 659, 731 144 927,		
Městská policie v okrese Opava			
Hlučín:	Mírové nám. 23, velitel Bc. Luděk Olšovský,	595 020 202,	olsovsky@hlucin.cz
Kravaře:	Náměstí 43, vedoucí Martin Dehner,	605 221 044, 556 777 900,	mestska.policie@kravare.cz
Vítkov:	Nám. J. Zajíce 4,	556 312 277, 603 262 069,	mestska.policie@vitkov.info
Budišov n/B.:	Partyzánská 671,	556 305 308, 607 830 300,	mestska.policie@budisovnb.cz

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR www.hzscr.cz, 950 745 011

Obvodní oddělení

Opava: Těšínská 39, **ředitel** plk. Ing. Kamil Pastuszek, **ved. stanice** mjr. Ing. Serafín **950 745 011**

Hlučín: Celní 6, **ved. stanice** npor. Ing. Zdeněk Bělík **950 746 011**

Vítkov: Hasičská 266, **ved. stanice** npor. Ing. Aleš Martínek **950 747 011**

Nrap. Ing. Petra Magerová petra.magerova@hzsmk.cz	Preventivně výchovná činnost, např. preventivní program Hasík
950 745 011	

ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ

Středisko výchovné péče, Horní nám. 48, Opava www.dum-oprava.cz

AMBULANTNÍ svpdm@seznam.cz 770 139 474, 770 139 493 Speciální pedagog: Mgr. Hana Eleková, Psycholog: Mgr. Veronika Charvátová,	Individuální, skupinová a rodinná terapie (problémy ve škole, rodině, gambling, experiment s drogou do 15 let, osobnostní a psychické problémy do 26 let).
---	--

INTERNÁTNÍ (Koblov) Mgr. Simona Muťková vedouci@svp-oprava.cz Antošovická 258, Ostrava – Koblov, 596 239 202, 776 097 226	
--	--

Poradenská zařízení

Pedagogicko-psychologická poradna, Rybí trh 177-8, Opava www.ppp.opava.cz

Ředitel: Mgr. Ivo Schvan info@pppopava.cz	
Metodik prevence v PPP: Mgr. Lucie Šimečková, simeckova@pppopava.cz 733 164 832	Metodické vedení škol, preventivní a intervenční programy, přednášky aj.
Sociální pracovnice: Bc. Gabriela Rothová rothova@pppopava.cz 553 622 768, 553 625 736, 730 855 223	Zjišťování příčin a zvláštností ve vývoji dětí, řešení výukových a výchovných obtíží, problematika VPU, posuzování školní zralosti, profesní orientace aj.

Speciálně pedagogické centrum Srdce, Slezského odboje 5, Opava www.zsps-opava.cz

Sociální pracovnice: Bc. Ivana Celtová, spsrdce@zspsopava.cz 553 626 092, 739 220 293	Poradenské a terapeutické služby dětem a mládeži se zdravotním postižením, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením v regionu. Opava a Bruntál.
---	---

Speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené a pro žáky s vadami řeči, Olomoucká 18, Havlíčkova 1, Opava www.zrak.opava.cz

Sociální pracovnice: Martina Bilíková, DiS., martina.bilikova@zrak.opava.cz 553 627 004, 731 618 445 ZSHavl@po-msk.cz	poradenství v oblasti logopedické - psychologické - speciálně pedagogické a sociálně právní pomoc. Diagnostika dítěte, žáka a studenta se zrakovým postižením vždy vychází z primární diagnózy očního lékaře. K žádosti o vyšetření je proto nutné doložit zprávu očního lékaře.
--	--

Dětské domovy		
OPAVA, Rybí trh 41, www.dd-opava.cz		
detsky-domov@dd-opava.cz		739 075 457, 553 777 520
Ředitel: Mgr. M. Škrabal	reditel@dd-opava.cz	553 777 521
Zástupce a spec. pedagog: Mgr. Dana Grunerová	vychova@dd-opava.cz ; spec.ped@dd-opava.cz	553 777 537
Soc. pracovnice: Mgr. Zuzana Neuvaldová	socialni@dd-opava.cz	553 777 520
MELČ 4, www.dd-melc.cz		
Ředitelka: Mgr. J. Bejdáková	jirina.bejdakova@dd-melc.cz	556 309 231, 606 424 451
Soc. pracovnice: Bc. Veronika Fischerová	veronika.fischerova@dd-melc.cz	556 309 231, 731 646 488
BUDIŠOV n/B., Čs. Armády 718, www.ddbudisov.cz		
detskydomov@ddbudisov.cz		556 305 136, 731 663 506
reditel@ddbudisov.cz		
socialni@ddbudisov.cz		
RADKOV DUBOVÁ 141, www.dd-radkov.eu		
dd.dubova@tiscali.cz		556 309 062
Ředitel: Ing. D. Viceník		
Soc. pracovnice: Bc. Markéta Poloučková		
VELKÉ HERALTICE, Opavská 1, www.ddheraltice.cz		
skola@ddheraltice.cz ; sborovna1@ddheraltice.cz		553 663 004, 553 663 016
Ředitel školy: Mgr. T. Široký		
Zástupce řed. pro DD: Mgr. Lucie Škarpová,	777 760 131, lucie.skarpova@ddheraltice.cz	
Etopad: Mgr. Pavel Větril,	777 760 131, pavel.vetril@ddheraltice.cz	
Střediska volného času		
Středisko volného času, Jaselská 4, Opava www.svcopava.cz		
Opava, Jaselská 4:	553 712 100	Zájmové vzdělávání, naplnění volného času. Kroužky, kurzy, akce, soutěže, tábory.
Ředitelka: Mgr. Wenzelová	info@svcopava 608 457 564	
Opava, Husova 17:	553 623 276	
Zástupce řed.: J. Vondálová	loutkovedivadlo@svcopava.cz 604 558 428	
Středisko volného času, Bezručova 585, Vítkov www.svc-vitkov.cz		
Ředitelka: Ing. Šárka Medunová	medunova@svc-vitkov.cz 556 300 362, 605 551 136	Kroužky, programy, pomoc pro děti. Sociální služby pro rodiny s dětmi.
Nízkoprahové zařízení Tunnel, Dělnická 746		
Bc. M. Stuchlíková	nzdm.stuchlikova@svc-vitkov.cz 733 183 778	Podpora, rady, pomoc dětem, besedy, přednášky, volnočasové aktivity.
SAS pro rodiny s dětmi		
Bc. M. Stuchlíková	nzdm.stuchlikova@svc-vitkov.cz 733 183 778	Bezplatná pomoc a podpora rodin v krizových situacích.
ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ		
Psychiatrická nemocnice, Olomoucká 88, Opava www.pnopava.cz		
pnopava@pnopava.cz		553 695 111
Oddělení E pro dětskou a dorostovou psychiatrii		
Primářka:		Akutní i objednávkové přijetí. Součástí je ZŠ.
MUDr. D. Trávníčková, travnickova@pnopava.cz	553 695 390	
Vrchní sestra:		
Bc. M. Hypšová	hypsova@pnopava.cz 553 695 379	
Oddělení D pro léčbu alkoholových a nealkoholových závislostí		
Primář:		Režimová terapie a psychoterapie pro lidi závislé na návykových látkách. Léčba je dobrovolná, vychází z motivace pacientů.
MUDr. T. Javůrek, javurek@pnopava.cz	553 695 140	
Vrchní sestra:		
Martina Rychtářová, rychtarova@pnopava.cz	553 695 137	

Dětské a dorostové psychiatrické ambulance		
OPAVA		
MUDr. A. Skřontová, Nám. Republiky 2, Opava skrontova.psychiatr@seznam.cz 553 711 881, 605 082 247	Poskytování akutní i dlouhodobé psychiatrické péče pro děti a dorost do 19 let	
MUDr. D. Trávníčková, PN Opava, Olomoucká 88 553 695 390	Úterý odpoledne	
MUDr. K. Černeková, Opava, Nákladní 16 777 909 450	Jen 3 dny v týdnu	
OSTRAVA		
MUDr. M. Foltýnová, Na Hradbách 4, Mor. Ostrava almafo@seznam.cz 596 127 612	Poskytování akutní i dlouhodobé psychiatr. péče pro děti a dorost do 19 let	
MUDr. K. Mílková Pavlíková, Poliklinika Ostrava - Martinov, Dubová 4 psychiatrieprodeti@seznam.cz 736 512 023	Závislosti, péče o nemocné AIDS, každé úterý poruchy příjmu potravy	
MUDr. P. Šilhán Petr.silhan@fno.cz 597 373 314 Dětská a dorostová psychiatrická amb., Fakultní nemocnice OVA 597 373 280	ADHD, PAS, závislosti, tiky, poruchy příjmu potravy	
MUDr. G. Jahůdka Vaníková, Ostrava, Jeremiáše 4, Poruba Gabriela.vanikova@email.cz 604 448 116, 776 712 906	Péče o pacienty s neurotickou, organickou, afektivní a psychotickou poruchou	
MUDr. J. Matýs, Z. Chalabaly 2, Ostrava – Bělský les pedopsychiatriematysj@seznam.cz 777 768 608, 596 768 656		
Psychologické ambulance		
OPAVA		
PhDr. Alice Strossová, Englišova 33 553 713 523, 608 733 158		
PhDr. I. Holubová, Medical centrum, Ostrožná 27 552 301 561	Pokud není doporučení pediatra, platba hotově.	
PhDr. H. Khulová, Nám. Republiky 2 553 623 791		
PhDr. R. Koláčková, Sušilova 1 553 760 532, 605 912 590	Hradí jen některé pojišťovny	
Mgr. Martina Žiga Černá, Krnovská 7 775 056 638, 778 436 415	Psychologické poradenství a diagnostika	
Mgr. Marie Müllerová, Dolní nám. 9 607 203 071	Psycholog, psychoterapeut	
PhDr. Daniel Trubka, Sušilova 1 603 784 503	Klinický psycholog a psychoterapeut	
Mgr. Barbora Hendrychová, Olbrichova 13 608 872 163		
Mgr. Jana Bartošová, Olbrichova 13 776 892 267		
Mgr. Miroslava Hruboňová, Krnovská 11/7 737 720 208	Přístup zaměřený na řešení	
Mgr. Et Mgr. Renáta Jalůvková, Nádr. Okruh 13 605 925 912	Psychoterapie a poradenství	
PhDr. Markéta Šrubařová, Veleslavínova 8 739 673 341		
Mgr. Simona Slaninová, Horní nám. 58 604 177 778	Osobní, párové, rodinné poradenství	
PhDr. Pavel Wiesner, Gogolova 11 608 173 848	Psycholog, psychoterapeut, grafolog	
Mgr. Jan Bernard, Hradecká 16 737 881 112	Psycholog, psychoterapeut	
Mgr. Tomáš Kyjovský, Vrchní 86/30 607 692 784	Diagnostika a poradenství	
Mgr. Pavlína Němcová, Jako v bavlnce, Rybářská 2 775 938 070	Individuální, skupinová terapie	
Bc. Pavla Stoklasová, Cesta duše, Kylešovská 26 777 328 848	Rozvoj osobnosti, fobie, úzkosti, deprese	
HLUČÍN		
PhDr. Hana Kubná, Čs. Armády 6a 595 041 059		
Mgr. Markéta Janíková, Opavská 4 734 462 883	KBT, poradenství, krizová intervence aj.	
Mgr. Tereza Machová, Opavská 4 720 134 297	KBT, PPP, závislosti, deprese aj.	
LUDEŘOVICE		
Psychologická poradna Mojra, Na Návsi 231/109 731 226 690	Psychoterapie, sociální fobie aj., online	
VÍTKOV		
PhDr. Ivana Strossová, Vodní 173 722 140 319	Klinický psycholog Fokus	
PhDr. Alice Strossová, Opavská 97 608 733 158	Klinický psycholog	
Logopedická péče		
Mgr. Kavanová, Partyzánská 3, Popská 11 Opava 553 730 121, 725 091 560		
Mgr. Dostálová, Popská 11, Opava 727 838 660		
PaedDr. Křížová, E. Krásnohorské 8, Opava 553 717 708		
Mgr. Bohadlová, E. Krásnohorské 8, Opava 723 266 145, 735 502 050		

Mgr. Rupcová , Komenského 135, Háj ve Slezsku	604 570 888, 596 138 731
PaedDr. Kopřivová , Komenského 14, Chuchelná	553 683 360
PaedDr. Odstrčilová , Horní nám. 47, Opava, Opavská 57, Kravaře, Čs. Armády 6A Hlučín	606 305 383 553 672 296, 553 671 470 595 041 039
Mgr. Vavrečková , Krnovská 39/56, Opava	725 595 806
Mgr. Šalomonová , Nádražní okruh 5, Opava	773 561 112
Mgr. Hercíková , Nádražní okruh 5, Opava	773 561 112
Mgr. Maršálková , nám. C. Lelka 73, D. Benešov	604 445 504
Mgr. Siwková , Ostrožná 27, Opava	552 301 566
Mgr. Dylušová , Ostrožná 27, Opava a Švermova 219, Vítkov	777 667 958, 774 308 368
Mgr. Mrózková , SN Olomoucká 86, Opava	739 040 326, 553 766 405
Mgr. Weilová , DC Čtyřlístek, Nákladní 29	603 404 252, 553 652 715
PaedDr. Kopřivová , RÚ Hrabyně – Chuchelná, Komenského 14	553 683 360
Mgr. et Bc. Kičurová Piliariková , RÚ Hrabyně – Chuchelná, Komenského 14	553 683 350
Dětské centrum Čtyřlístek, Nákladní 29, Opava www.dcctyrlistek.cz	
Sociální pracovnice: Bc. Eva Žurková, Mgr. Ivana Švanová 553 621 548, 734 391 834, 733 670 724	
SOCIÁLNÍ SLUŽBY	
Rodinná a manželská poradna (Centrum psychologické pomoci), Pekařská 4, Opava www.cepp.cz	
Mgr. Jan Svačina p. Bortlíková	Vedoucí pracoviště: 778 436 394 svacina@cepp.cz Sociální pracovnice: 777 499 630 bortlikova@cepp.cz
Bezplatná, anonymní služba, od 15 let. Poradenství, terapie při řešení osobních, rodinných, vztahových problémů.	
FOD – Fond ohrožených dětí www.fod.cz	
Klokánek, Dolní Benešov, Osada míru 313, www.klokanekdolnibenesov.cz	
Krizový telefon:	731 822 514, 553 652 162
Přechodná rodinná péče dětí, dokud se nemohou vrátit do své nebo náhr. rodiny	
Armáda spásy – Dům pro ženy a matky s dětmi, Rybářská 86, Opava www.armadaspasy.cz	
opava@armadaspasy.cz Mgr. G. Karhan gerhard.karhan@armadaspasy.cz	773 770 192 Ředitel: 773 215 427
Ubytování pro matky s dětmi a těhotné ženy v krizové situaci	
Charita Opava www.charitaopava.cz	
Naděje – středisko krizové pomoci, Kylešovská 10, Opava	
Mgr. L. Trunečková	nadeje@charitaopava.cz 737 615 459 553 653 776
Ambulantní krizová pomoc lidem, kteří svou situaci vnímají jako naléhavou.	
Občanská poradna, Kylešovská 10, Opava www.obcanskaporadnaopava.cz	

Mgr. L. Trunečková	obcanskaporadna@charitaopava.cz 731 316 552 553 616 552	Bezplatné poradenství, informace, pomoc v oblasti sociální problematiky, bydlení, školství, práv, ochrany, práce. Poradenství obětem trestných činů.
Krizové centrum Ostrava, Ruská 94/29, Ostrava-Vítkovice www.kriceos.cz		
krizovecentrum@kriceos.cz	596 110 882-3, 732 957 193	Krizová pomoc 24 hod denně. Služba školám v případě, že se třída dostane do krize nebo závažné situace (smrt, ublížení, nemoc spolužáka aj.) Přijedou podpořit třídu, pracují s ní zhruba 2 hod, podle potřeby třeba některé žáky orientují na odborníky
NNO, NÍZKOPRAHOVÁ ZAŘÍZENÍ		
ELIM, Rolnická 21A, Opava 5 www.elimopava.cz		
elimopava@elimopava.cz		553 653 239, 775 938 070
Sociálně aktivizační služby		
Mgr. A. Peterková	sas@elimopava.cz 775 591 986	Pomáhá při řešení problémů rodin s dětmi, které nepříznivě ovlivňují jejich fungování, a které nejsou tyto rodiny schopny samy řešit. Doučování apod.
Nízkoprahové kluby		
E. Lerchová	Klub Magnet: Rolnická 21 A, Opava lerchova.elim@email.cz 602 556 649 clubmagnetopava@email.cz	Pro děti a mládež od 6 do 19 let.
Bc. H. Nedvídková	Klub Magnet STREET: Rolnická 21 A, Opava nedvidkova.elim@email.cz 775 258 801	Sociální služby a pomáhání dětem a mladým lidem ve věku 10 – 19 let žijících v Opavě. Poskytování podpory a pomoci v situacích, které jsou pro ně obtížné. Motivování k aktivnímu trávení volného času a působení preventivně.
Bc. T. Broďáková	Klub Na hraně: Úzká 3, Hlučín brodakova.elim@email.cz 775 938 569 nzdmnahrane@email.cz	Pro děti „na hraně“.
Dobrovolnické centrum		
D. Kramná	dobrovolnici@elimopava.cz 775 938 563	Pomoc, přátelství, kamarád, doučování pro děti ve věku 6 – 15 let.
EUROTOPIA. CZ, Zacpalova 27, Opava, www.opava.eurotopia.cz		
Nízkoprahové kluby		
Mgr. E. Grydilová, DiS.	Klub Modrá kočka: Hradecká 16, Opava eva.sgrydilova@eurotopia.cz 731 613 482	Víkendové a letní pobyty pro děti ze sociálně znevýhodněných rodin a s poruchami chování. Preventivní a adaptační programy. Doučování dětí.
Poradenské středisko, Zacpalova 27, Opava		
Bc. P. Paterová	Vedoucí pracoviště: petra.paterova@eurotopia.cz 734 202 918 Právník:	Právní a sociální podpora a pomoc při řešení obtížných životních situací.
Mgr. I. Olšovec		Bezplatná právní pomoc.
AMT Centrum, Zacpalova 27, Opava		
Mgr. J. Fischerová	Vedoucí pracoviště. jana.fischerova@eurotopia.cz 730 892 759	Asistenční, mediační a terapeutické centrum, které poskytuje BEZPLATNÉ služby rodinám s dětmi v rozvodové nebo obdobné krizové situaci, případně

	osobám blízkým rodině.
Centrum inkluze, Na Rybníčku 56, Opava a Klokočov 185 www.centruminkluze.cz	
Ředitelka: Mgr. Lucie Stanjurová lucie.stanjurova@centruminkluze.cz	Preventivní, adaptační programy, podpora při práci se žáky cizinci, OSV, MKV, DVPP aj. Opava a Vítkov.
728 343 747	
KKC „Pod slunečníkem“, Hradecká 16, Opava www.podslunecnikem.cz	
Ředitelka: Bc. P. Havlíčková havlickova@podslunecnikem.cz	Individuální a skupinová terapie pro lidi s problémem závislostí, krizová intervence, prevence závislostí. Poradenství v oblasti mezilidských vztahů a komunikace, nácvik relax. technik. Soc.právní poradenství.
602 790 208	
Krizové a kontaktní centrum: kkc@podslunecnikem.cz	
553 718 487	
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE www.csicr.cz	
Praha – Ústředí	
F. Šrámka 37, Praha 5, posta@csicr.cz	251 023 127
Ústřední školní inspektor:	
Mgr. T. Zatloukal, MBA, LL.M	251 023 106
Inspektorát MSK	
Matiční 20, Ostrava csi.t@csicr.cz	596 115 474, 607 005 363
Ředitelka inspektorátu:	
PhDr. H. Slaná	596 130 665, 702 004 839
Detašované pracoviště Opava	
Husova 17, Opava	553 623 520, 553 716 117
KRAJSKÝ ÚŘAD OSTRAVA www.msk.cz	
Oddělení mládež a sport - Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže	
Mgr. Andrea Matějková andrea.matejkova@msk.cz	Krajský školský koordinátor prevence – referent pro prevenci sociálně patologických jevů
595 622 337	
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY www.msmt.cz	
Oddělení prevence	
Karmelitská 7, Praha 1	234 811 111
podatelna: posta@msmt.cz	
Vedoucí oddělení:	
Mgr. Svatopluk Pohorelý svatopluk.pohorely@msmt.cz	horizontální a vertikální úroveň koordinace a spolupráce v oblasti primární prevence, systémová opatření v oblasti primární prevence, metodiky, legislativa
234 811 331	
Mgr. Vladimír Sklenář vladimir.sklenar@seznam.cz	protidrogová prevence, certifikace programů primární prevence rizikového chování, koordinace s kraji, poradenství- prevence
234 811 698	

ODBOBNÁ SPOLEČNOST PRO PREVENCI RCH www.osprch.cz		
Gorkého 53/3, Brno PhDr. L. Skácelová	osprch@gmail.com	603 885 663
Etické aspekty primární prevence, odborná terminologie v PP, věda a výzkum v oblasti PP, vzdělávání v PP.		
NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČR (NÚV) www.npicr.cz		
Weilova 1271/3, Praha 10 Novoborská 372, Praha 9		274 022 111 283 881 250
Vzdělávání, RVP, další vzdělávání pedagogů, poradenské služby, prevence		
TELEFONNÍ LINKY		
Linka bezpečí www.linkabezpeci.cz		
116 111 NONSTOP, ZDARMA pomoc@linkabezpeci.cz	Pro děti, mládež a studující do 26 let. Volat se dá z mobilního telefonu i z pevné linky zdarma. Pokud si nevědí rady, něčeho se bojí, mají pocit, že jim rodiče nerozumí, je mu ubližováno, trápí se kvůli lásky, mají pocit, že nic nezvládají aj. Může se to týkat rodiny, kamarádů, školy, lásky, konkrétních situací, bolesti, pocitů. Anonymní.	
Linka ztracené dítě www.linkaztracenedite.cz		
116 000 NONSTOP, ZDARMA 116000@cestazkrize.net	Pro děti, mládež, dospělé. Volat se dá z mobilního telefonu i z pevné linky zdarma. Pomoc při porušování či ohrožení práv dítěte. V situacích ztráty, útěku, pohřešování, sex. zneužívání, vykořisťování, bojíte se o něj, ubližují mu na internetu... Ohrožené dítě. Rozchod rodičů, potíže ve škole. Anonymní.	
Linka první psychické pomoci www.linkapsychickepomoci.cz		
116 123 ZDARMA Denně: 8:00 – 18:00 hod 116123@cestazkrize.net	Pomoc lidem v akutní krizi, zvažují sebevraždu, mají dlouhodobý stres, samota – je jim úzko, neví jak dál, na všechno sami, trápí se, děje se jim něco zlého, potřebují srovnat myšlenky, poradit. Anonymní.	
Rodičovská linka www.rodicovskalinka.cz		
606 021 021 ZPOPLATNĚNO pomoc@rodicovskalinka.cz Po – čtv.: 13:00 – 19:00 hod Pátek: 9:00 – 15:00 hod	Pro rodiče, prarodiče, rodinné příslušníky, pedagogy, dospělé. V případě výchovných či rodinných obtíží, pokud máte podezření na patologii v chování dítěte nebo patologickou situaci dítěte – krádeže, lži, sebepoškození, školní problémy, rodinná situace, týrání dítěte aj. Anonymní.	
Linka pro pedagogy www.skolaonline.cz		
841 220 220 TEL. ZPOPLATNĚN Prac. dny: 8:00 – 16:00 hod 777 711 439	Podpůrná služba pro pedagogy z celé ČR při řešení problémových výchovných situací ve školách. Hlavně pro školy, které nemají psychologa a spec.pedagoga. Linka poskytuje přímé telefonické poradenství a disponuje rozsáhlou databází kontaktů na instituce, které mohou být školami využívány. Umožňuje anonymní kontakt.	
Dětství bez násilí www.detstviбезnasili.cz		
601 500 196 ZPOPLATNĚNO poradna@centrumlocika.cz Po – stř.: 9:00 – 11:00 hod 15:00 – 17:00 hod	Linka pro děti, rodiče, pedagogy. Přímá podpora dětí ohrožených násilím.	
Národní informační centrum pro mládež (NUV) www.nicm.cz		
221 850 860, 221 850 850 TEL. ZPOPLATNĚN info@nicm.cz Po – čt: 12:00 – 17:00 hod	Poskytuje mladým lidem a pracovníkům s mládeží bezplatné informace z těchto oblastí: vzdělávání v ČR a v zahraničí, cestování, volný čas, sociálně - patologické jevy, občan a společnost, mládež v EU a další. Je zároveň zastřešujícím, metodickým, kontrolním a koordinačním subjektem pro ostatní informační centra pro mládež v České republice.	

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Dokumenty a zákony

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je přesný návod postupu při řešení krizových situací ve škole.

Krizový plán školy vychází z těchto dokumentů:

1. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28
2. Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14423/99-22
3. Metodický pokyn ministra školství k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. 28275/2000-22
4. Metodický pokyn k jednotnému uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č. j. 10194/2002-14
5. Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních, č. j. 16227/96-22
6. Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č. j. 11696/2004-24

Opírá se o tyto zákony:

1. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociální a právní ochraně dětí
2. Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů
3. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
4. Zákon č. 140/1967 Sb., Trestní zákon
5. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

Závazný pokyn policejního Prezidenta č. 8/2001 č. 4/200 o vstupu Policie ČR do škol

Prevence je naší školou zajišťována celoročně podle Minimálního preventivního programu, se kterým jsou seznámeni učitelé, žáci, rodiče a zákonní zástupci. Minimální preventivní program je každý rok vyhodnocován. V prevenci rizikového chování žáků se na naší škole preventivně zaměřujeme na předcházení rozvoje rizik, která by mohla směřovat k přestupkům či dokonce k trestným činům. Zjistí-li škola závažný přestupek nebo trestný čin, řeší jej podle následujících postupů:

Výskyt tabákových výrobků:

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit. Žák si je vědom, že porušením zákazu kouření ve všech prostorách školy se vystavuje přísným kázeňským postihům (Školní řád , odstavec 8.3.6.)

Postup při konzumaci tabákových výrobků ve škole:

1. Je-li žák ve škole přistižen při konzumaci tabákových výrobků, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je nutné žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník o události sepiše stručný zápis s vyjádřením žáka, který bude založen v agendě výchovného poradce, metodika prevence.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. V závažných případech, zejména s ohledem na věk a chování žáka, jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte.
6. Z konzumace tabákových výrobků jsou pro žáka vyvozena následující výchovná opatření:
 - a) přinesení cigaret, tabákových výrobků – důtka ředitele školy
 - b) prokázané kouření (1x) - 2. stupeň z chování

c) prokázané kouření (2x a více) -3. stupeň z chování

Výskyt alkoholu:

Prodej alkoholu osobám mladším 18-ti let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18-ti let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18-ti let může být trestným činem nebo přestupkem. Školním řádem (odst. 4.3) je stanoven zákaz užívání alkoholu v prostorách školy a na všech akcích pořádaných školou.

Postup při konzumaci alkoholu ve škole:

1. Je-li žák ve škole či na školní akci přistižen při konzumaci alkoholu, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi zabavit a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.(bezprostřední ohrožení na zdraví a životě).
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka, který založí výchovný poradce, metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka neprodleně vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou pravomocí a vyčká jeho pokynů.
8. Zákonnému zástupci ohlásí škola písemnou formou skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák výuky schopen.
9. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte § 10 odst. 4 písmeno g) zákona 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí.
10. V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnosti odborné pomoci při řešení takové situace.
11. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
12. Z přinesení a konzumace alkoholu ve škole jsou pro žáka vyvozeny následující výchovná opatření:
 - a) přinesení - důtka ředitele školy
 - b) prokázané požití alkoholu (1x) – 2. stupeň z chování
 - c) prokázané požití alkoholu (2x a více) -3. stupeň z chování

Postup při nálezů alkoholu ve škole:

V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:

- Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění chemické struktury
- O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu
- Zpracují stručný zápis o události
-

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u nějakého žáka alkohol, postupují takto:

- Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění chemické struktury.
- O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- O nálezů sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo a čas nálezů, jméno žáka, podpis žáka). V případě, že žák

odmítá podepsání záznamu, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy nebo její zástupkyně (Výchovná komise). Zápis záznamu založí výchovná poradkyně, metodik prevence do své agendy.

- O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, jedná-li se o opakovaný nález u téhož žáka i orgán sociálně právní ochrany dítěte.
- V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a žák je intoxikovaný, je i zajištěná tekutina předána přivolanému lékaři.

Omamné a psychotropní látky (OPL)

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření a propagace OPL, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek (Školní řád, odstavec 4.3.).

Konzumace OPL ve škole

1. Je-li žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy, v době vyučování nebo v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku mu pracovník školy odebere a zajistí tak, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka a případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, že je ohrožen žák na zdraví a životě, po požití OPL, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči, přivolá lékařskou službu první pomoci.
5. Pokud akutní nebezpečí nehrozí, pedagogický pracovník ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl pro nezpůsobilost pokračovat ve výuce a k pobytu ve škole.
7. Jestliže není zákonný zástupce nedostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně právní ochrany vyžadovat pomoc.
8. Zákonnému zástupci škola oznámí konzumaci OPL dítětem i v případě, když je schopno výuky.
9. V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takovéto situace (odborné pomoci).
10. Současně splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte a Policii ČR.
11. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem (dodatkem – Krizový plán). Je třeba rozlišovat distributora od uživatele. Distribuce OPL je trestným činem, konzumace je hrubým porušením školního řádu.

Distribuce a nález OPL ve škole:

Distribuce OPL je považována za protiprávní jednání, může být kvalifikována jako trestný čin, množství látky není rozhodující. Přechovávání OPL je také protiprávní jednání, může být kvalifikováno jako přestupek nebo jako trestný čin.

Postup při zjištění OPL ve škole:

1. Jestliže má pracovník školy podezření, že došlo ke distribuci OPL ve škole, uvědomí neprodleně vedení školy a současně oznámí tuto skutečnost Policii ČR.
2. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola zákonného zástupce a orgán sociálně právní ochrany mládeže.

Nález OPL v prostorách školy:

1. Látka se nepodrobuje testům a pracovník školy ihned informuje vedení školy.
2. Za přítomnosti dalšího pracovníka se vloží nalezený materiál do obálky, označí se datem, časem a místem nálezů, přelepí, orazítkuje a uschová v trezoru.
3. O nálezů škola vyrozumí Policii ČR.

Nález u některého žáka:

1. Zabavená látka se nepodrobuje testům a pracovník školy ihned informuje vedení školy.
2. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy se vloží nalezený materiál do obálky, označí se datem, časem a místem nálezů, přelepí, orazítkuje a uschová v trezoru.
3. O nálezů škola vyrozumí Policii ČR a informuje zákonné zástupce žáka.
4. O nálezů je sepsán stručný záznam (datum, místo, čas nálezů, jméno, podpis žáka), zápisu je přítomen ředitel školy.
5. V případě, že se látka našla u žáka, který se jí intoxikoval, předá se zajištěná látka přivolanému lékaři.

Postup při podezření, že žák má u sebe OPL

1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, řešení spadá do kompetence Policie ČR.
2. Škola neprodleně vyrozumí Policii ČR, zkonzultuje postup a informuje zákonné zástupce žáka.
3. Žáka je třeba izolovat a do příjezdu policie ho mít pod dohledem.
4. Pracovníci školy nesmí provádět osobní prohlídku a to ani prohlídku jeho věcí.

Výchovná opatření při nálezů, distribuci, užívání, přechovávání OPL v prostoru, areálu školy, při akcích školy:

- a) přinesené (1x) – důtka ředitele školy
- b) prokázané užití látky (1x) – 2. stupeň z chování
- c) prokázané užití látky (2x a více) – 3. stupeň z chování
- d) distribuce OPL je trestným činem, řeší jej příslušné oddělení Policie ČR

POSTUP ŠKOLY PŘI ZJIŠTĚNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK NEBO JEJICH PŘECHOVÁVÁNÍ

A/ Je-li žák pod vlivem drog a jeho život je jednoznačně ohrožen

- zavolat záchrannou službu a nechat žáka odvézt do nemocnice
- informovat okamžitě rodiče o dané situaci
- přivolat rodiče do školy a dohodnout se na dalším postupu
- doporučit rodičům, aby vyhledali odborníka a informovali se o léčbě
- vysvětlit rodičům nutnost léčby, důležitá je motivace k léčbě

B/ Je-li žák pod vlivem drog a jeho život není jednoznačně ohrožen

- předběžně zjistit o jakou drogu se jedná a jak dlouho ji žák užívá

- ihned přivolat rodiče do školy a informovat je o situaci
- není-li psychický či fyzický stav žáka dobrý, doporučí škola návštěvu lékaře
- doporučit rodičům, aby vyhledali odborníka a informovali se o problematice drogové závislosti
- vysvětlit rodičům nutnost léčby žáka, důležitá je motivace k léčbě

C/ Postup při objevení dealera ve škole

- ihned informovat o dané situaci POLICII ČR
- ve spolupráci s Policií ČR podniknout další nezbytné kroky

D/ Postup při podezření na zneužívání návykových látek

- přivolat rodiče do školy
- šetrně osvětlit rodičům podezření
- doporučit rodičům návštěvu odborníka
- domluvit se na dalším výchovném postupu

Škola by měla být v kontaktu s Preventivními informačními skupinami Policie ČR, zřízené při krajských, okresních a městských ředitelstvích Policie ČR.

Policie ČR, prevence: e-mail: krpt.op.tisk@pcr.cz Npor. Bc. René Černožský 602161744

Okresní metodik prevence (pracovník poradenského zařízení v okrese)

Metodik prevence v PPP: e-mail: simeckova@pppopava.cz

Dalším spolupracovníkem je krajský pracovník pro prevenci.

Spolupráce a kontakty s dalšími státními i nestátními institucemi.

Jako školní metodik prevence mám vytvořený adresář pracovišť zabývajících se prevencí. Je také vyvěšen na ústřední nástěnce školy a je k dispozici i v jednotlivých třídách. Je také ve sborovně a ředitelně školy.

Záškoláctví

Třídní učitel by měl být nejpozději do 3 dnů informován od rodičů a zákonných zástupců o důvodu nepřítomnosti žáka ve škole. Pokud tak neučiní, situaci lze klasifikovat jako záškoláctví. Přestupek je hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád).

Krádeže

Jde o protiprávní jednání, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho rodičům, zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil. Vést žáky k všímavosti vůči svému okolí (v případě, že budou svědky takového jednání - krádeže), aby ohlásili tuto skutečnost třídnímu učiteli, výchovnému poradci, školnímu metodiku prevence, řediteli školy, popřípadě jinému pedagogickému pracovníku školy.

Rasismus

Vzhledem k závažnosti tohoto tématu třídní učitel neprodleně zajistí bezpečnost případné oběti. Dále oznámí skutečnost rodičům nebo zákonným oběti i agresora a postupuje dle preventivního plánu proti šikaně, popř. informuje policii ČR dle závažnosti situace a případného ohrožení bezpečí oběti. Přestupek je hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád).

Vandalství

Dle školního řádu žák nesmí vědomě ničit majetek školy či někoho jiného. Při zjištění takové skutečnosti jsou neprodleně informováni rodiče a zákonní zástupci. Žák (rodiče a zákonní zástupci žáka) je povinen uhradit způsobenou škodu. Přestupek je hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád).

Podvod

Zpravidla jde o podvody typu falšování podpisu rodičů nebo zákonných zástupců, klasifikace v žákovských knížkách, pracovních úkolů. Pokud jde o falšování podpisu na omluvence z důvodu nepřítomnosti žáka ve vyučování, je třeba tento přestupek klasifikovat jako záškoláctví (viz záškoláctví). Tento přestupek je hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád).

Kyberšikana

Pokud je žák vystaven některé z forem soustavného obtěžování nebo napadání přes internet, mobilní telefon nebo přes sociální síť (facebook), třídní učitel okamžitě informuje ředitele školy, výchovného poradce, školního metodika prevence. Rodiče nebo zákonní zástupci jsou pozváni do školy a s jejich pomocí se snaží eliminovat možnost přístupu k žákovi (oběti) od agresora. Pokud je agresor neznámý, je v této situaci doporučeno řídit se **pravidly pro bezpečný pohyb na internetu** (také je lepší změnit telefonní číslo, adresu na facebooku, internetu, mailu či zvolit jinou sociální síť). Po určitou dobu se snažit vyhýbat těmto kontaktům. Pokud je agresor známý, je třeba informovat také zákonného zástupce agresora a vysvětlit mu, že jde v podstatě o trestný čin, který by měl být takto posuzován, pokud nebude s okamžitou platností ukončen. Pokud došlo k tomuto činu v prostorách školy, bude přestupek hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád), v opačném případě je na zákonných zástupcích, zda případ nahlásí příslušným orgánům (policii ČR).

Prevence a řešení šikanování

V rámci prevence proti šikaně škola usiluje o vytváření bezpečného, spolupracujícího a respektujícího prostředí a za tím účelem:

Podporuje solidaritu a toleranci

Podporuje vědomí sounáležitosti

Posiluje a vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit tříd a školy

Podporuje spolupráci mezi dětmi a rozvíjí jejich vzájemný respekt
Klade důraz na právní odpovědnost jedince a v tomto smyslu posiluje právní vědomí žáků

Zajišťuje v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky zejména ve škole před vyučováním, o přestávkách, podle potřeby při pohybu žáků mimo školu-školních akcích, a to především v prostorách, kde by mohlo k šikanování docházet

Zajišťuje, aby žáci i pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s negativními důsledky šikanování a nepodceňovali zejména počáteční projevy šikanování

Zajistí doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti problematiky násilného chování a šikanování.

Výchovná opatření při šikaně zjištěné v prostorách, areálu školy, při akcích školy – prokázaná šikana (dle závažnosti situace)

- a) napomenutí třídního učitele
- b) důtka třídního učitele
- c) důtka ředitele školy
- d) 2. a 3.stupeň z chování

Na prevenci a postupy při řešení šikanování je vypracován **Program proti šikanování**.

Program proti šikanování

Program a jeho cíl:

Tento program je určen všem pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům školy, žákům a jejich rodičům nebo zákonným zástupcům. Zaměřuje se na prevenci šikany a dále nabízí postupy, jak šikanování řešit.

Cílem tohoto programu je vytvořit bezpečné, spolupracující a respektující prostředí zaměřené na oblast komunikace a vztahů mezi žáky na naší škole.

Prevence proti šikanování:

Základem prevence šikanování násilí ve škole je ŠVP (Školní vzdělávací program) a MPP(Minimální preventivní program), který vychází z Metodických pokynů MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škola školských zařízení, č.j. 24246/2008 a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28.

Zpracování prevence proti šikaně do školního řádu a s tím související dodržování školního řádu.

Pravidelná školení pro výchovnou poradkyni a metodičku prevence

Vzdělávání, informovanost a systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky vytváření dobrých vztahů a zdravých norem chování ve třídách.

Pravidelná setkání – třídnické hodiny, třídní schůzky, konzultační hodiny VP, ŠMP s žáky, učiteli, rodiči.

Informovanost (zpracováno podle Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky, č.j. 24246/2008-6) pro žáky, učitele, rodiče, školní řád a MPP (webové stránky školy).

Seznam zařízení zabývajících se primární prevencí v oblasti rizikového chování.

Schránka důvěry (přízemí budovy školy, u vchodu).

Vymezení základních pojmů:

Šikanování:

- jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, popřípadě skupinu žáků.
- spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem či skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.

Projevy šikany:

Přímá podoba:

- zahrnuje fyzické útoky, vydírání, poškozování věcí, krádeže jiné osobě, útoky verbální(slovní), nadávky, vyhrožování, ponižování. (může mít formu sexuálního obtěžování až zneužívání)

Nepřímá podoba:

- projevuje se nápadným přehlížením a ignorováním žáka skupinou třídní nebo jinou
- Nebezpečnost působení spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševním a tělesném zdraví.

Varovné signály šikanování:

Příklady nepřímých znaků šikanování u žáka:

- působí smutně, nešťastně, stísněně, stává se uzavřeným, mívá blízko k pláči
- o přestávkách je často osamocený, nemá kamarády, vyhledává blízkost učitelů.
- při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- jeho prospěch se náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- má na těle modřiny, odřeniny, škrábance (nedovede je uspokojivě vysvětlit)
- odmítá vysvětlit poškození a případné ztráty věcí (používá nepravděpodobné výmluvy)
- mívá zašpiněný nebo poškozený oděv.
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole

Příklady přímých znaků šikanování:

Verbální znaky:

- posměšné poznámky na adresu žáka, urážení jeho rodičů
- nadávky, hrubé žerty
- pohoršující přezdívka
- vysmívání se slabostem(handicapům)
- násilné a manipulativní příkazy, zákazy mluvení s kamarády ...

Neverbální znaky:

- strkání, honění, kopání, údery-rány(nápadné, obět' neoplácí)
- nátlak-dávání peněžitých a jiných darů šikanujícímu (agresori berou peníze, zbavují nebo ničí věci, přivlastňují si věci oběti, ničí nebo ukradnou učebnice a další školní pomůcky)

Motivy šikany:

Kdo a proč začíná šikanovat?

Ten, kdo chce být středem pozornosti, upoutat pozornost

Ten, kdo zabíjí nudu, zkouší co druhý vydrží
Ten, rochce vykonat „něco velkého“.
Ten, kdo chce předejít svému týrání.

Zakrývání šikany:

Kdo a proč zakrývá šikanování?

Oběť. Od oběti lze těžko získat podrobnější a často objektivní informace.(pocit viny, úzkosti, strach)

Svědci. Svědci i oběť mohou vypovídání považovat za žalování.

Agresoři. Agresoři často vynalézavě lžou, používají falešné svědky, nutí oběti ke lhaní nebo odvolání výpovědí.

Rodiče. Někteří rodiče agresorů chrání své děti za každou cenu. Někteří rodiče se obávají spolupracovat při vyšetřování.

Odpovědnost, trestní postih – šikana z pohledu paragrafů:

Škola:

Dle Školského zákona č. 561/2004 v souladu ustanovením § 29 Sb. Je škola povinna zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Každý pracovník školy je povinen řídit se příslušnými pokyny a ustanoveními. Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádná opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení případně nepřekážení trestního činu dle § 167,168 trestního zákona,nadržování § 166, schvalování trestního činu § 165. Skutkovou podstatou účastnictví na trestném činu dle § 10 může jednání pedagogického pracovníka naplňovat v případě, že o chování žáků věděl a nezabránil spáchání trestného činu (nechal šikanovaného samotného mezi šikanujícími žáky apod.)

Žák-agresor, pachatel:

K trestní odpovědnosti mladších patnácti let nedochází, neznamená to však, že nemohou být postiženi rodiče. Nezletilý pachatel může být postižen nařízením ústavní výchovy, může být nad ním stanoven dohled.(JUDr. PhDr. Oldřich Choděra, převzato z Kolář Michal, Bolest šikanování, Praha, Portál, 2001 s. 213-218. Upraveno podle www.poradenscentrum.cz).
Z hlediska trestního zákona může šikanování žáků naplňovat skutkovou podstatu trestních činů či provinění podle: § 235 –vydírání, § 213 - omezování osobní svobody, § 137-útisku, § 221-224 - ublížení na zdraví, § 234-loupeže,
§ 197 – násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci
§ 157- poškozování cizí věci

Postup při odhalení šikany:

V případě oznámení a odhalení šikany bude postupováno následovně:

1. Případ bude oznámen ředitelce školy a výchovné poradkyni (v jedné osobě), metodičce prevence Mgr. Ireně Hrubé Vaňkové
2. a) Bude proveden diskrétní rozhovor s oznamovatelem a s obětí či oběťmi.
b) Bude prošetřeno písemné oznámení - upozornění (i anonymní) ze schránky důvěry.

3. Budou nalezeni vhodní svědci
4. Budou vedeny individuální nebo konfrontační rozhovory (ne oběť X agresor)
5. Bude zajištěna ochrana oběti (obětí).
6. Bude veden a písemně zaznamenán rozhovor s agresorem(agresory), popř. konfrontace s nimi.
7. O šikanování budou informováni rodiče. Na jednání s vedením školy budou rodiče agresora informováni o vzniklé situaci a možnostech ohledně potrestání žáka, jako jsou: běžná výchovná opatření – napomenutí, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, snížená známka z chování.
8. Budeme pracovat s agresorem (uvědomování si svého chování tohoto vyplývajících následků).
9. V případě potřeby bude zabezpečena oběti, ale i agresorovi odborná pomoc (PPP, psychoterapeut, psycholog, psychiatr, středisko výchovné péče ...)
10. Z důvodu nápravy situace bude potřeba pracovat s celým třídním kolektivem.

Postup v případě pokročilé šikany:

Při náhlém projevu („výbuch“) brutálního skupinového násilí bude postupováno následovně:

1. Bude zajištěna bezprostřední ochrana oběti(obětí).
2. Bude na pomoc přivolán další pracovník (pracovníci) školy.
3. Bude zabráněno agresorům v domluvě na křivé výpovědi.
4. Bude věnována dostatečná péče oběti (podpora, uklidnění, ošetření, ...)
5. Čin bude nahlášen policii ČR a oddělení péče o dítě.
6. Vyšetřování bude vést policie ČR.
7. Škola bude informovat rodiče či zákonné zástupce obou stran (oběti i agresora)
8. Škola doporučí ve spolupráci s oddělením péče o dítě rodičům či zákonným zástupcům dítěte případná výchovná opatření:
 - umístění dítěte (agresora) do pobyt. Oddělení SVP
 - realizace dobrovolného diagnostického pobytu žáka v diagnostickém ústavu
 - podání návrhu OSPODu (Orgánu sociálně právní ochrany dítěte) k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření nebo ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu
9. Škola doporučí odbornou pomoc oběti a jejím rodičům (PPP, psychoterapeutická péče, psycholog, psychiatr, pediatr ...)

Informace pro žáky:

- třídní učitel
- ředitelka školy
- školní metodik prevence
- svěř se rodičům, kamarádovi

V případě, že nenajdeš odvahu říct to někomu z výše jmenovaných, zavolej na **Linku bezpečí: 116 111**(bezplatná linka)

Koho kontaktovat?

Obrátit se můžete především na školu, ředitelku školy a metodika prevence

Co číst – doporučená literatura:

KOLÁŘ, M. Bolest šikanování (2. doplněné vydání), Praha: portál, 2005, 255 s. (ISBN 80-7367-014-3).

KOLÁŘ, M. Skrytý svět šikanování (2. vydání), Praha: Portál, 2000, 127 s. (ISBN 80-7178-123-1).

Období, které zažíváme, má jednoznačně charakter krize.

Epidemiologická situace před nás ve školství opětovně staví výzvy. Některé už známe, některé jsou nové. Mezi staré známé patří distanční výuka, ve které je řada škol už téměř jako ryba ve vodě. A ač má své limity, tak velké množství pedagogů dělá své hodiny zajímavé, zábavné a funkční, a za to jim patří velký obdiv!

Co budou děti ke zpracování celé situace obecně potřebovat?

- Dostatek prostoru a času, aby se ve škole mohly opět aklimatizovat – uvědomit si, co všechno je jinak a co zůstalo stejné. Propojit si starý a nový svět, adaptovat se na změny, které se udály. Je možné, že s vámi žáci mohou intenzivněji diskutovat o tom, co bylo dříve jinak, než je teď. Dejte tomu prostor a čas, potřebují si to usadit, pochopit, „prokousat“ se tím vlastním tempem.
- Jasně hranice a plány, co mohou čekat – díky nim získávají děti přehled a kontrolu, která je pro ně významně důležitá, zvláště poté, co zažily situaci, kterou pod kontrolou neměly. Dostanou-li tuto kontrolu do svých rukou, pak můžeme výrazně předcházet tomu, aby si ji braly jinými způsoby, které mohou být rizikové buď pro ně, nebo pro kolektiv třídy / komunitu školy.
- Laskavost a pružnost, tedy adaptační období nanečisto – lze očekávat, že děti budou testovat naše hranice a budou zkoušet, co je a co není možné. Je to jejich způsob hledání pravidel, řádu a porozumění. Je v pořádku, že děti hranice testují, nicméně je důležité, aby laskavost i pružnost měly své hranice – tady, aby pravidla stále platila, avšak byla komunikována s trpělivostí.
- Možnost mluvit o svých pocitech a nápadech – dostatek prostor pro ventilaci svých pocitů a myšlenek může zafungovat jako to, co děti potřebují nejvíce. Ne vždy je nutné s nimi použít nějakou techniku na práci s emocemi, „pouhé“ sdělení a sdělení bez hodnocení je leckdy největší pomocí. Zároveň nám tím děti dávají skvělou zprávu o tom, kde se ve svém vnitřním prožívání nacházejí.

Celkově doporučujeme dle možnosti využít práci venku, mimo prostor třídy - žáci strávili hodně času doma, v uzavřeném prostoru, bez kroužků a možnosti vybití, je velmi pravděpodobné, že budou mít velké množství energie, kterou budou potřebovat vypustit ven. Pro první hodinu je vhodné zůstat ve škole - v prostředí, které je pro žáky známe a které naplňuje potřebu kontroly nad situací a přehlednosti. Pro další práci se třídou však může být užitečné vyjít ven a věnovat se fyzickým aktivitám, které pomohou žákům dostat energii ven. S ohledem na bezpečnost doporučujeme vynechávat kontaktní techniky (jak s ohledem na další možné šíření viru, tak také z pohledu nevybité energie, kterou nemusí mít žáci plně pod kontrolou).

Doporučujeme se věnovat krátkým dynamickým aktivitám.

PREVENCE ŠIKANY

1. Úvod

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která významnou měrou ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. Je třeba tomuto problému mezi žáky věnovat patřičnou pozornost, neboť se jedná o projev patologických mezilidských vztahů. Tento program proti šikanování ve škole znamená vytvořit bezpečné, respektující a spolupracující školní prostředí. Důležité je zaměřit se na komunikaci a vztahy mezi žáky ve třídách a to bez ohledu na to, zda tam k projevům již došlo, či ne. Program se především zaměřuje na prevenci šikany, na preventivní aktivity proti vzniku šikany a nabízí postupy řešení šikanování. Je určen všem pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům, rodičům a žákům naší školy. Tento dokument je součástí Minimálního preventivního programu a tím i součástí Školní preventivní strategie školy.

2. Základní metodické pokyny MŠMT a publikace

- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č.j. 24 246/2008-6
- Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 20 006/2007-51
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování č.j. 25 832/2008-16 ze dne 5.12.2008
- Kolář,M. (2001). Bolest šikanování. Praha: Portál

3. Vymezení základních pojmů

Šikanování – je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit či zastrašovat žáka, popřípadě skupinu žáků. Spočívá v cílených často opakovaných fyzických nebo psychických útocích jedincem či skupinou vůči jedinci nebo skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nedovedou bráni nátlaku.

Dělení šikany:

a) **Verbální – slovní útoky** v podobě nadávek většinou vulgárních, **pomluvy, ponižování, vyhrožování, kyberšikana** (útoky pomocí sms, e-mailů,zveřejňování urážlivých materiálů na internetu)

b) **Fyzická – fyzické útoky** v podobě bití, **ničení a poškozování** osobních věcí, **vydírání, krádeže** peněz nebo osobních věcí, **sexuální obtěžování až zneužívání**

c) Kombinovaná šikana – kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní chování a příkazy)

4. Odpovědnost školy a pedagogických pracovníků

Naše škola je odpovědná a povinná zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu výchovně vzdělávacího procesu a aktivit s ním souvisejících, současně vytvářet podmínky pro zdravý rozvoj dětí a tím předcházet vzniku rizikového chování v souladu s ustanovením §29 Zákona č.561/2004 Sb. (Školský zákon).

Každý pedagogický pracovník na naší škole je povinen řídit se příslušnými pokyny a ustanoveními. Jeho povinnost je dána Zákonem č.140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů (§167,168 trestního zákona).

5. Prevence proti šikanování a preventivní aktivity

Prevence proti šikaně patří na naší škole k základní formě boje proti tomuto negativnímu jevu. Proto si také uvědomujeme nutnou spolupráci všech pracovníků školy a rodičů, abychom spolu vystupovali jako partneři a ne jako protivníci. Základem pro prevenci šikany a násilí ve škole je náš Školní vzdělávací program, jehož jedním z mnoha cílů je vzájemná spolupráce a komunikace mezi žáky, žáky a učiteli na základě důvěry, upevňování zdravých norem chování ve třídách, které vedou k vytváření bezpečného a klidného školního prostředí. Systém konkrétních aktivit podporujících primární prevenci sociálně patologických jevů je rozpracován v Minimálním preventivním programu.

Systém dalšího vzdělávání školy – zde jde především o **pravidelné školení metodika prevence** (schůzky s okresní metodičkou, zajímavé návštěvy nízkoprahových zařízení, akreditovaných kurzů či projektů), **vzdělávání pedagogických pracovníků** v oblasti problematiky vytváření dobrých vztahů v kolektivu žáků, **zvyšování informovanosti pedagogických pracovníků v oblasti problematiky šikanování**.

Nejdůležitějším článkem prevence proti šikanování jsou třídní učitelé, kteří jsou na 1. stupni neustále v kontaktu se žáky v hodinách a o přestávkách.

Stupně šikany

1. **Zárodečná forma** – potencionálně přítomná v každém kolektivu, projevuje se vyčleňováním některých jedinců na okraj skupiny – většinou slovní projevy, fyzické ústrky, neoblíbenost, pomluvy, žák je terčem vtipů
2. **Přitvrzování projevů** – výhrůžky, nadávky, fyzické útoky, zatím jen od agresora(ů)
3. **Vytvoření jádra** – seskupení kolem agresora, pokud nezasáhne někdo zvenčí, znamená to začátek systematické šikany
4. Většina skupiny přijímá normy agresorů, přidávají se mírní a slušní žáci (i ve fyzickém násilí)
5. **Dokonalá šikana** – totalita, ztráta zbytků zábran, brutalita se stává normou pro celou skupinu

Nepřímé a přímé znaky šikanování

- žák je o přestávkách sám, nemá kamarády, chodí do školy těsně před začátkem vyučování, vyhledává blízkost učitelů a chodí do třídy těsně před zvoněním nebo až s učitelem
- ve sportech bývá volen do družstva mezi posledními
- před třídou je nejistý, ustrašený, působí smutně, nešťastně, stísněně, stává se uzavřeným
- školní prospěch se náhle zhoršuje, nadměrná absence
- má v nepořádku své školní potřeby – poškozené, špinavé, rozházené
- objevují se u něj modřiny, odřeniny, zranění
- žák je od ostatních častován posměšky, kritikou, nadávkami, hrubými žerty, je tělesně napadán, agresi neoplácí, dostává panovačné příkazy a podřizuje se jim

Spolupráce s organizacemi a odborníky

Na naší škole pracuje soustavně s jednotlivými třídami v hodinách rodinné výchovy a výchovy ke zdraví metodik prevence. Při zjištění sebemenšího problému kontaktuje třídního učitele a s ním rozebírá danou situaci, pak kontaktujeme rodiče k sjednání nápravy. V jiných případech kontaktujeme **v resortu školství** – pedagogicko-psychologickou poradnu, středisko výchovné péče, speciálně pedagogické centrum, **v resortu zdravotnictví** – pediatry a odborné lékaře, dětské psychology a psychiatry, kteří poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie, **v resortu sociální péče** – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence s možností vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami a rodinou.

Školní metodik prevence taktéž informuje o krizové telefonní lince k šikaně nejen pro učitele, žáky a jejich rodiče – 800 155 555

Cíle programu:

- vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí
- vytvořit pocit bezpečí pro každého jedince a jeho začlenění do třídního kolektivu (vytvořit dobré sociální klima tříd na celé škole)
- podporovat pozitivní vztahy mezi žáky a mezi žáky a učiteli.

Organizační opatření školy:

1. Osobní příklad pedagogů, svým chováním vůči žákovi nepodněcovat zhoršování vztahů směřující k šikanování.
2. Zajistit dozor nad žáky, především v prostorách, kde k šikanování by mohlo dojít.
3. Ve školním řádu jsou jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení.
4. Třídní učitel se věnuje prevenci šikany v třídnických hodinách.
5. Pedagogičtí pracovníci se budou vzdělávat v akreditovaných kurzech k problematice šikanování.
6. Spolupráce metodika prevence a ředitelky školy s dalšími institucemi a orgány.

Práce s třídním kolektivem

1. Zjišťování neformálních vztahů ve třídě - použití anket, dotazníků apod.
2. Společné třídní akce v rámci vyučování i mimo vyučování - výlety, třídní besídky, oslavy.
3. Včasné zachycení ohrožených dětí, individuální přístup.
4. Stanovení pravidel soužití třídní komunity.

5. Formování třídního kolektivu, který je pro žáky bezpečným místem, který jim pomůže vyhnout se nežádoucímu chování - šikanování.

Strategie vyšetřování počáteční šikany v 5-ti krocích:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanu upozornili a s oběťmi, informovat rodiče oběti.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace oběti a agresora).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Plán pro oběť

1. Bezprostřední záchrana oběti.
2. Informování rodičů o vzniklé situaci.
3. Individuální rozhovor s obětí.
4. Dát jí jasně najevo, že nikdo nemá právo s ní takto zacházet.
5. Zaručit oběti ochranu ze strany školy.
6. Věnovat se rozvoji jejího sebepojetí.
7. Zajistit odbornou pomoc psychologa, ŠMP.
8. Seznámit rodiče se závěry šetření a řešením situace – vedení školy, ŠMP, třídní učitel.

Výchovná opatření

1. Pro nápravu situace je třeba pracovat s celou třídou.
2. Dále pracovat s agresorem i obětí. V případě potřeby zprostředkovat péči PPP, psychologa, ŠMP.
3. Pro potrestání agresorů užít výchovná opatření:
 - napomenutí třídního učitele
 - důtka třídního učitele
 - důtka ředitele školy
 - snížení známky z chování.

Spolupráce s rodiči

- předem budeme informovat rodiče, co mají dělat v případě, že se dozví o šikaně
- na začátku školního roku seznámíme rodiče s programem proti šikanování
- budeme se snažit zapojit rodiče do společných preventivních akcí školy

1. Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanu, je za vyšetření situace zodpovědný ředitel školy.
2. Při nápravě šikanování bude situace projednána s rodiči agresora i oběti, vždy odděleně. Rodiče se seznámí se závěry šetření a domluví se na výchovných opatřeních. Škola volí taktický přístup, všechny informace jsou důvěrné.
3. V případě zájmu rodičů nabídne škola rodičům agresora i oběti odbornou pomoc.

NIKDY NEDOPUSTIT KONFRONTACI MEZI OBĚTÍ A AGRESOREM !

PREVENCE KYBERŠIKANY

Typické rysy:

1. je časově neomezená – útočník může oběť obtěžovat 24 hodin denně
2. publikum široké – kdokoliv
3. obsah se šíří velmi rychle – prostřednictvím informačních technologií
4. anonymita pachatelů – je zpravidla obtížné, pokud je pachatel zdatný v práci s PC, mobilem, vypátrat jeho identitu

Příčiny a spouštěče:

1. je to „normální“
2. nuda
3. kulturní konflikty
4. spory ve třídě
5. rozpad přátelství
6. proměna třídního kolektivu
7. zveřejnění osobních informací

Jak na ni – co nepodcenit:

1. Žáci často netuší, čeho se dopouštějí
2. důležité včas vysvětlit důsledky jednání
3. snažit se minimalizovat riziko (počítač, mobil, tablet)

Jak kyberšikanu rozpoznat:

1. schránka důvěry
2. zhoršení atmosféry ve třídě/škole
3. rozpady přátelství
4. během školních akcí
5. změny chování
6. zlehčování situace

Co může dělat škola a pedagog:

1. pracovat na podvědomí - prevence
2. začlenění tématu do výuky
3. podpora pozitivního využívání technologií
4. posílit empatii mezi žáky
5. dávat pozitivní zpětnou vazbu
6. vytvářet dobré vztahy

Co dělat?

1. rozhovor s účastníky
2. zapojení rodičů
3. diskuze ve škole
4. zapojení učitelů

Oběti je třeba doporučit:

1. neodpovídat
2. shromažďovat a ukládat důkazy
3. mluvit o tom, co se oběti děje

ZÁVĚR

Naší snahou a přáním je co nejvíce žáků vybavit schopnostmi, vůlí a rozumovými předpoklady ubránit se bezohledným negativním psychologickým vlivům a nátlakům, všem návykovým látkám a rizikovému chování.

Krizový plán a postupy při řešení šikanování

Postup pedagogického pracovníka

- a) V případě, že rodiče informují jakéhokoli pedagogického pracovníka o podezření na šikanování, zahájí neprodleně vyšetřování šikany, přičemž spolupracuje s metodikem prevence, výchovnou poradkyní a informuje ředitele školy.
- b) V případě podezření ze šikanování zahájí pedagogický pracovník okamžitě vyšetřování, spolupracuje s metodikem prevence, výchovnou poradkyní a informuje ředitele školy.
- c) V případě prokázaných projevů šikany zahájí pedagogický pracovník okamžitě vyšetřování, spolupracuje s metodikem prevence a výchovnou poradkyní, informuje ředitele.
- d) Vždy pedagogický pracovník informuje rodiče o výsledcích vyšetřování šikany, a to i v případech, že se podezření neprokáže.
- e) Navrhne na pedagogické radě potrestání agresorů.

Doporučené postupy vyšetřování

A) Řešení šikany v počátečním stadiu

- Zjistit informace od těch, kteří na šikanu upozornili tj. spolužáků a obětí
- Najít vhodné svědky
- Provést individuální, popřípadě konfrontační rozhovory se svědky (nikoli konfrontace obětí a agresorů)
- Chránit oběti
- Svolat výchovnou komisi
- Spolupracovat s rodiči obětí a agresorů
- Rozebrat situaci se třídou, dále sledovat a pracovat se vztahy, vymezit jasná třídní pravidla

B) Řešení šikany v pokročilém stádiu

- Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti
- Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
- Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi a pokračující pomoc a podpora oběti
- Nahlášení Policii ČR a zahájení vlastního vyšetřování

V každém případě je třeba se vyvarovat v jakékoli fázi konfrontace oběti a agresora, bagatelizace problému, rychlých řešení, řešení případu před třídou, prozrazení informačních zdrojů, neinformování rodičů. Účastni-li se šikanování většina problémové třídy nebo jsou-li normy agresorů třídou akceptovány, doporučuje se, aby šetření vedl odborník z PPP, SVP, krizového centra atd. Při práci odborníka se třídou by měl být přítomen pedagogický pracovník, který bude dál se třídou pracovat. Seznam odborníků a specializovaných institucí, se kterými naše škola spolupracuje je uveden v úvodu tohoto dokumentu.

Postup ředitele školy

- Přijme informaci o šikanování (pedagog, žák, rodič či jiný dospělý).
- Rozhodne, zda škola zvládne řešit šikanu sama, či zda je potřeba intervence zvenku – tj. pomoc specializovaných institucí a eventuálně též Policie ČR.
- V případě prokázaných projevů šikany jmenuje pracovníky, kteří se budou podílet na vyšetřování šikany dle jeho pokynů – v týmu je vždy metodik prevence a výchovná poradkyně.

- Zajistí informování rodičů o vyšetřování šikany, popřípadě sám informuje o výsledcích vyšetřování, které řídí
- V případě negativních dopadů šikanování na oběť zprostředkuje nebo zajistí zprostředkování péče PPP, střediska výchovné péče, atd.
- V mimořádných případech podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, popřípadě k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu
- Pokud dojde k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu, oznámí tuto skutečnost Policii ČR.
- Oznámí OSPODU skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka, pokud žák opakovaně páchá přestupky či se dopustí trestného činu, zahájí spolupráci s OSPODEM bez odkladu.
- Projedná na pedagogické radě potrestání agresorů.

Postup rodičů při podezření na šikanování

Postup při podezření na šikanování, o kterém jsou rodiče informováni, by měl být následující:

- Rodiče informují o podezření na šikanování třídního učitele, popřípadě dalšího pedagogického pracovníka, při jehož hodinách nebo dohledu nad žáky k šikaně dochází.
- Nejsou-li podezření na projevy šikany bezodkladně a uspokojivě řešeny v pravomoci pedagogických pracovníků včetně metodika prevence či výchovného poradce, obrátí se rodiče s informací na ředitele školy.
- V případech prokazatelných projevů šikany se rodiče přímo obrátí s informací na ředitele školy
- Jsou-li rodiče přesvědčeni, že postupuje škola při řešení šikanování nedostatečně, je možné jednat v této záležitosti se zřizovatelem školy, nebo podat stížnost na školu České školní inspekci. Stížnost podaná písemně, osobně nebo v elektronické podobě se přijímá na adrese ČŠI, Husova 17, 746 01 Opava, e-mail:posta@csisr.cz, tel. 553 623 520. Stížnost je možné adresovat příslušnému inspektorátu ČŠI, nebo podat na ústředí: ČŠI Praha, Fráni Šrámka 37, 150 21 Praha 5

Plán prevence

- systematické působení v oblasti etické a právní výchovy, zdravého životního stylu formou preventivních aktivit a programů, na uplatňování takových forem a metod práce pro jednotlivce a skupiny, které podporují rozvoj jejich osobnosti, zdravého sebevědomí, umění komunikace, pozitivních vztahů mezi žáky a vedou k toleranci, úctě a respektu a na zjištění rušivých zvláštností chování (sociometrie)
- vysvětlení žákům, co je šikana a jak se jí mohou bránit
- třídní učitelé neustále sledují chování žáků, vedou je k osobní odpovědnosti, spolupracují s ostatními vyučujícími, závažné problémy řeší s metodikem prevence, případně s vedením školy
- při dohledu nad žáky o přestávkách věnují pozornost pohybovému režimu žáků (hra stolního tenisu, pobyt venku na školní zahradě), všímají si skrytých míst na škole, kontrolují WC
- do vyučování zařazují oddechové chvílky pro uvolnění energie a odreagování se od stresu a agresivity

Šikana zaměřená na učitele: jak ji předcházet a jak ji řešit

- (1) Šikana zaměřená na učitele ze strany žáků musí být chápána jako celostní a multidimenzionální problém, který se týká všech členů školy. Není pouze výsledkem osobnostních charakteristik učitele nebo jeho sociálních či pedagogických kompetencí, jak bývá někdy interpretována. Neměla by být proto v žádném případě považována za individuální záležitost konkrétního pedagoga, kterou by si měl vyřešit sám. Odpovědnost za prevenci a řešení šikany nese vedení školy, potažmo také zřizovatel.
- (2) Šikana zaměřená na učitele je specifická tím, že dojde k narušení jasně definovaných rolí (učitel × žák) a **žák/student se dostane do pozice větší moci než pedagog, bez ohledu na formálně vyšší moc a autoritu učitele**. Tato forma šikany je tedy charakteristická tím, že strana s nižším statusem a nižší mírou formálně přidělené moci ubližuje straně s vyšším statusem a formální autoritou.
- (3) Šikana zaměřená na učitele se nejčastěji odehrává ve škole – ve třídách a na chodbách, nicméně může se odehrávat také mimo školu ve veřejných prostorech, v místě bydliště pedagoga nebo v kyberprostoru.
- (4) **Je zapotřebí mít na paměti, že šikanou může trpět i vysoce zkušený a kompetentní pedagog**, který dobře zná svůj předmět, ovládá třídní management a má dobré pedagogické schopnosti. Ani takový pedagog nemusí disponovat kapacitou zamezit některým šikanujícím projevům vůči sobě. Pedagog může vnímat situaci, kdy je šikanován žáky, jako stigma a pociťuje stud a selhání, což mu zároveň často brání vyhledat pomoc u kolegů, vedení školy nebo ve svém okolí.

Řešení situace, pak pedagoga také oslabuje obecně zažitý mylný názor, že kompetentní pedagogové problém s udržováním kontroly ve třídě nemají. Učitelé se tak mohou ocitnout v paradoxní situaci, ve které jsou činěni zodpovědnými za násilí, které je namířeno proti nim samotným. Je zapotřebí, aby škola vytvořila bezpečné prostředí a atmosféru důvěry, ve kterém bude tento druh rizika – šikana učitele – uznán a budou nastaveny mechanismy a postupy (krizový plán) k ochraně pedagogů a k účinné prevenci a řešení takového chování, se kterými budou všichni žáci, pedagogové a zákonní zástupci seznámeni.

(5) Agresivní chování s cílem ublížit učiteli ze strany vedení (nejčastěji jako *bossing*), kolegů (nejčastěji jako *mobbing*), podřízených kolegů (nejčastěji jako *staffing*), nebo šikana ze strany zákonných zástupců nebude předmětem tohoto metodického pokynu, protože postrádá aspekt rizikového chování žáků. Tyto formy šikany patří do pracovněprávní problematiky a postupy řešení vymezuje zákoník práce, případně trestní zákoník či občanský zákoník. Jejich výskyt však zvyšuje pravděpodobnost pro výskyt *šikany mezi žáky* a také *šikany zaměřené na učitele* (viz Příloha č. 2 *Rizikové a protektivní faktory*) a jejich prevence a včasné a vhodné řešení musí být akcentovanou součástí vytváření bezpečného prostředí každé školy.

(6) Specifika pro prevenci šikany zaměřené na učitele

Pro prevenci šikany zaměřené na učitele platí doporučení pro vytváření a udržování bezpečné školy uvedené v Čl. 3 tohoto metodického pokynu. Pravděpodobnost výskytu šikany zaměřené na učitele dále snižuje:

☒ Prevence stojí na celoškolním přístupu, který akcentuje dobré sociální klima, připouští riziko výskytu šikany učitele ve škole, otevřeně takové chování odmítá a realizuje prevenci případně intervenci, pokud k výskytu dojde. Uvědomění si rizika a jeho deklarace může významně snížit rozvoj šikany.

Vedení školy vyjadřuje pedagogům podporu, oceňuje jejich práci, vytváří atmosféru důvěry, podporuje spolupráci v pedagogickém sboru a zastává nekonfliktní způsob řešení problémů.

Škola má jasně stanovený způsob, jakým mají pedagogové podezření na šikanu své osoby nebo kolegy, nebo oznámení o šikaně podat, komu a jak s tím bude nakládáno.

Pedagog nastavuje a uplatňuje jasná pravidla ve třídě; na konflikt nebo nerespektování reaguje včas, pracuje s pravidly v chování a používá stanovené důsledky jejich nerespektování konzistentně; vyhýbá se řešení konfliktu a konfrontací ze strany žáka před celou třídou, usměrňuje řešení na individuální konzultaci; vyhýbá se konfrontačnímu tónu.

Pedagog posiluje zapojení žáků/studentů do výuky, dává jim na výběr, činí úkoly a výuku pro žáky/studenty zajímavými, propojuje výuku s běžným životem a potřebami žáků; jeho výklad a očekávání jsou pro žáky srozumitelné, odpovídají obtížnosti, kterou mohou zvládnout apod.

Očekává úspěch u všech žáků a podporuje je, dává žákům zpětnou

Očekává úspěch u všech žáků a podporuje je, dává žákům zpětnou vazbu k tomu, co udělali dobře, staví na silných stránkách žáků.

Nezpůsobuje ponížení nebo zesměšnění žáka před třídou; při hodnocení žáka zachovává jeho důstojnost.

Všímá si změn v náladě, emocích a v chování žáků a včas na ně reaguje.

Problémy neřeší sám, ale ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, případně s vedením školy.

Všímá si prosociálního a kooperativního chování žáků a oceňuje je; podporuje kooperaci mezi žáky a prostředím, kde se každý žák/student cítí přijatý.

(7) Specifika pro řešení šikany zaměřené na učitele

Pro řešení šikany zaměřené na učitele platí doporučení uvedené v Čl. 4 tohoto metodického pokynu. Dále je důležité respektovat tyto zásady:

☒ Pedagog, který čelí šikaně ze strany žáků, je v dané situaci v pozici oběti, která by neměla zůstat v situaci sama, ale měla by vyhledat pomoc ostatních. Nelze očekávat, že situaci, kterou lze klasifikovat jako šikanu, vyřeší pedagog v pozici oběti sám. Proto je zapotřebí, aby tuto skutečnost škola neočekávala a nevyžadovala. Naopak je zapotřebí, aby podporovala své pedagogy k vyhledání pomoci, zajistila bezpečí pro pedagoga a řešila vzniklou situaci se žáky, rodiči a ostatními pedagogy.

Škola musí mít připravený krizový plán, ve kterém bude specifikováno, jak se v situaci naplnění tohoto rizika zachová, jakou roli a možnosti řešení krizové situace má sám pedagog, jakou roli vedení školy, školní poradenské pracoviště apod. Plán rovněž zahrnuje pokyny pro zajištění bezpečí pro ohroženého pedagoga a žáky.

V případě bezprostředního ohrožení pedagoga žákem/žáky se pedagog řídí krizovým plánem školy. Pokud je tento plán nedostatečný, zajistí si pedagog pro sebe bezpečí (odejde ze třídy, přivolá si pomoc apod.) a požádá o spolupráci jiného kolegu nebo vedení školy pro zajištění dohledu ve třídě, případně izolaci agresora a zajištění bezpečí pro ostatní žáky ve třídě vyžaduje-li to situace.

Je zapotřebí, aby pedagog sám, jeho kolegové i vedení školy porozuměli tomu, že pedagog byl vystaven traumatickému zážitku. Tento zážitek může být bolestným i pro svědky (kolegy nebo žáky ve třídě). Je proto zapotřebí dovolit si čas na zpracování šoku, neobviňovat se, vyhledat si pro sebe sociální podporu od kolegů, přátel, rodiny, monitorovat u sebe znaky stresu, které se mohou objevit i později (např. problémy se spánkem, pozorností, úzkostí, zvýšená citlivost, nechutí k jídlu nebo naopak) a případně vyhledat pro sebe odbornou pomoc.

Šikana pedagoga bývá často spojena s šikanou mezi žáky. Škola zajistí posouzení sociálních vztahů ve třídě a na základě výsledků nastaví odpovídající řešení.

Pro třídu, ve které se šikana odehrávala, zajistí škola intervenční program k řešení šikany za účelem znovunastolení bezpečí ve třídě (jedná se o program selektivní nebo indikované primární prevence, nikoli všeobecné prevence).

Stejně jako u šikany mezi žáky i zde je potřeba, aby po takové situaci škola revidovala mechanismy a postupy (krizový plán), aby bylo zřejmé, jak zacházet s případnými podobnými situacemi v budoucnu.

V případě, že je pedagog nespokojený s řešením situace ze strany vedení školy, může se obrátit na příslušný inspektorát práce.

Doporučení na doplnění školního řádu v oblasti prevence užívání návykových látek

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky, ve škole s nimi manipulovat. To neplatí pro případy, kdy osoba užívá návykové látky v rámci léčebného procesu, který jí byl stanoven zdravotnickým zařízením. Požívání omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“) osobami mladšími 18 let je v České republice považováno za nebezpečné chování.

Každý, kdo se ho dopouští, má nárok na pomoc orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

(1) V případě, kdy se škola o takovém chování dozví, bude tuto skutečnost hlásit zákonnému zástupci žáka.

(2) Škola je povinna oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že žák požívá návykové látky.

(3) Distribuce³⁸ dle § 187 trestního zákona a šíření OPL dle § 188 trestního zákona je v ČR zakázána a takové jednání je trestným činem nebo proviněním. Škola je povinna v takovém případě takový trestný čin přerušit a učinit tak v každém případě včasným oznámením věci policejnímu orgánu.

(4) V případě výskytu látky, u níž je podezření, že se jedná o omamnou a psychotropní látku v prostorách školy, nebo v případě přechovávání takové látky žákem bude škola postupovat stejně jako v bodu (3). § 7 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí. § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí a další formy jednání uvedené v zákoně č. 140/1961 Sb., trestní zákon. § 167 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon. § 89 odst. 10 zákona 140/1961 Sb., trestní zákon - návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní láky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování. Manipulací pro účely školního řádu se rozumí přinášení, nabízení, zprostředkování, prodej, opatření, přechovávání strana 12 SEŠIT 11

Základní školské dokumenty pro oblast prevence rizikových projevů chování

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ze dne 15. dubna 2011, která nabývá účinnosti dnem 1. 9. 2011

Vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání

Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků

Vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů

Vyhláška č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče

Vyhláška 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních

Vnitroresortní předpisy a dokumenty

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům **rasismu, xenofobie a intolerance**, č.j.: 14 423/1999-22 (Věstník MŠMT sešit 5/1999)

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy **k prevenci a řešení šikanování** mezi žáky škol a školských zařízení č.j.: 24 246/2008-6

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, **prevenci a postihu záškoláctví** č.j.: 10194/2002-14 (Věstník MŠMT sešit 3/2002)

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti **ochrany zdraví** dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005-25 (Věstník MŠMT sešit 2/2006)

Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu **užívání internetu**, č.j.: 11 691/2004-24 (Věstník MŠMT sešit 6/2004)

Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a přivýšetřování **kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané**, č.j.: 25 884/2003-24 (Věstník MŠMT sešit 11/2003)

Volný čas a prevence u dětí a mládeže (MŠMT 2002)

Evaluace a diagnostika preventivních programů (MŠMT 2002)
Školní preventivní program pro mateřské a základní školy a školská zařízení (MŠMT 2001)
Vládní usnesení č. 693/2006 - Změna podmínky při poskytování finančních prostředků státního rozpočtu v oblasti primární prevence.
Pedagogové proti drogám - Program preventivních aktivit uplatňovaných ve školách a školských zařízeních (MŠMT 1999)

Strategie

Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009-2012
www: <http://www.msmt.cz/socialni-programy/strategie-prevence-socialne-patologickych-jevu-u-deti-a?highlightWords=strategie+prevence>
Strategie prevence sociálně patologických jevů (rizikových projevů chování ?) u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2009-2012
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2012
http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/sk/dz-msk-11_10_13_00.pdf
Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018
www: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/dokumenty/narodni-strategie/narodni-strategie-protidrogove-politiky-na-obdobi-2010-az-2018-71880/>
Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje na období 2011-2014
www: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/soc/strategie_protidr_pol_msk_na-obdobi_2011---2014.pdf

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými toxikomaniemi a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI

Trestní zákon č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., a navazující předpisy - nově upravil i problematiku nedovoleného nakládání s omamnými a psychotropními látkami (drogami) - jejich výrobu, přechovávání (držení), pěstování rostlin atd. Na úpravu obsaženou v trestním zákoníku navazují změny v zákoně o přestupcích (§ - 283, 284, 285, 286, 287, 288) a dvě nově přijatá nařízení vlády, která závazným způsobem stanoví jednotlivá množství. Nejedná se o legalizaci! (1. ledna 2010)
Nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku
Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů
Nařízení vlády č. 114/1999 Sb., kterým se pro účely trestního zákona stanoví, co se považuje za jedy, nakažlivé choroby a škůdce
Zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů

MINISTERSTVO VNITRA

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů **Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů**

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů

Zákoník práce č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 469/2002 Sb., kterým se stanoví katalog prací a kvalifikační předpoklady a kterým se mění nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů

Usnesení Předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku ČR, ve znění pozdějších předpisů

MINISTERSTVO FINANCÍ

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů
Školní řád

1. Užitečné webové stránky

www.prevence-info.cz

www.primarniprevence.cz

www.icm.cz

www.ceskaskola.cz

www.adiktologie.cz

www.minimalizacesikany.cz

www.drogy-info.cz

www.podaneruce.cz

www.linkabezpeci.cz

www.anabell.cz

www.linkabezpeci.cz

www.e-bezpeci.cz

PŘEHLED LEGISLATIVY

Preventivní program vychází z následujících dokumentů MŠMT.

ZÁKONY

- č. 561/2004 Sb., Školský zákon
- č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami
- č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních

VYHLÁŠKY

- č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů
- č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání
- č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků

25884/2003-24 Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR

METODICKÉ POKYNY

- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j.: 22294/2013-1
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j.: 24246/2008-6
- Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních č.j.: 20006/2007-51 (Věstník MŠMT sešit 11/2007)
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č.j.: 14514/2000-51
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasizmu, xenofobie a intolerance č.j.: 14423/99-22
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j.: 10194/2002-14
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT č.j.: 37014/2005-25
- Standardy odborné způsobilosti pro poskytovatele programu primární prevence užívání návykových látek
- „Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu“ č.j.: 11691/2004-24

Občanská sdružení a neziskové organizace, zabývající se primární prevencí v našem regionu:

- PPP Opava
- EUROTOPIA Opava o.p.s
- ELIM Opava
- AVE o.s.
- Probační a mediační služba
- CHARITA Opava
- Dětské centrum Čtyřlístek
- SWING, o. s. – nezisková organizace, zabývající se prevencí negativních jevů
- TÝM pro mládež Opava
- Městská policie ČR Opava
- RENARKON o.p.s
- Bílý nosorožec
- Centrum pro rodinu a sociální péči Opava
- Fond ohrožených dětí Opava
- Armáda spásy Opava

